

ရင်းနှီး/ စီးပွား သတင်းလွှာ

MIFER Newsletter
No: 3, Vol: 2/2025

ရင်းနှီး/ စီးပွားဝန်ကြီးဌာန

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၆ ရက် (စနေနေ့)

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ကမ္ဘာ့ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက်၏
စိန်ခေါ်မှုများ

စာမျက်နှာ ၁

မဲခေါင်မြစ်တစ်လျှောက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ
၂၉၇ သန်း ကုန်ကျခံ တည်ဆောက်မည့် အထူး
စီးပွားရေးဇုန်

စာမျက်နှာ ၃၁

ဥရောပအာရှ စီးပွားရေးသမဂ္ဂနှင့် အင်ဒိုနီးရှားတို့
လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်မှုအတွက် စေ့စပ်ညှိနှိုင်း
မှုများ ပြီးမြောက်

စာမျက်နှာ ၁၅

Big Data နှင့် အသုံးပြုနိုင်မည့် နည်းလမ်းများ

စာမျက်နှာ ၃၆

သတင်းများ

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ကမ္ဘာ့ထောက်ပံ့ရေး ကွင်းဆက်၏ ဒေါက်တာခင်ဆွေဦး ၁
စိန်ခေါ်မှုများ

ရုရှားနိုင်ငံ၏ ရေနံကိုဆက်လက်ဝယ်ယူနေသော ဒေါ်မြတ်အိန္ဒြေခိုင် ၄
အိန္ဒိယနိုင်ငံအား ၎င်း၏ကုန်စည်များ အပေါ်
အကောက်ခွန်များ တိုးမြှင့်ကောက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း
ထရမ်ခြိမ်းခြောက်

Wyoming ပြည်နယ်၌ ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သည့် ရှားပါးမြေ ဒေါ်ဇာလီနွယ် ၇
သတ္တုသိုက်ကြီးကြောင့် အမေရိကန်သည် တရုတ်
အပေါ် မှီခိုနေရတဲ့အခြေအနေမှ လွတ်မြောက်နိုင်ပြီး
ကမ္ဘာ့ရှားပါးမြေဈေးကွက်မှာ ဦးဆောင်သူ ဖြစ်လာ
နိုင်တယ်လို့ သုံးသပ်လျက်ရှိ

ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး စီးပွားရေးဈေးကွက် ၂ ခုအပေါ် ဦးဉာဏ်မင်းထွန်း ၉
ကုန်သွယ်ခွန်တိုးမြှင့်မှုကို ကာကွယ်ရန် အရေးကြီး
သော သဘောတူညီမှုတစ်ခု ချမှတ်ခဲ့သည့်
အမေရိကန်နှင့် တရုတ်

Trump ၏ အကောက်ခွန်နှုန်းထားများသည် BRICS ဦးနိုင်မင်းထွန်း ၁၁
အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွက် အားသစ်ဖြစ် စေနိုင်သလား

ဥရောပအာရှ စီးပွားရေးသမဂ္ဂနှင့် အင်ဒိုနီးရှားတို့ ဒေါ်ချမ်းမြေ့မွန် ၁၅
လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်မှုအတွက် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုများ
ပြီးမြောက်

အိန္ဒိယ-မြီတိန် လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်မှုသဘောတူ ဒေါ်ယမင်းသော် ၁၇
စာချုပ်ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းသည် နှစ်နိုင်ငံ
ဆက်ဆံရေးအတွက် သမိုင်းဝင်နေ့တစ်နေ့ဖြစ်ကြောင်း
ဝန်ကြီးချုပ် မိုဒီ ပြောကြား

သတင်းများ

မဲခေါင်သိပ္ပံ (Mekong Institute- MI) မှ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငလျင်ဒဏ်သင့်ဒေသများသို့ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အထောက်အပံ့ ပေးအပ်နိုင်ရေး အစီအစဉ်တစ်ခု ပြင်ဆင်လျက်ရှိခြင်း

ဒေါ်မိုးမိုးနိုင်

၁၉

ရုရှားနိုင်ငံမှ ရေနံကို ဆက်လက် ဝယ်ယူနေခြင်းကြောင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ကုန်စည်များ အပေါ် အကောက်ခွန် တိုးမြှင့် ကောက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း အမေရိကန်နိုင်ငံ သမ္မတဒေါ်နယ်ထရမ်ပြောကြား

ဒေါ်သန္တာအောင်

၂၃

အမေရိကန်သမ္မတ ဒေါ်နယ်ထရမ်၏ ချစ်ပ် ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ ကင်းလွတ်ခွင့်များကြောင့် နည်းပညာ ကုမ္ပဏီကြီးများ အားကောင်းလာပြီး ဈေးကွက် မြှင့်တက်လာ

ဒေါ်ခင်စုနိုင်ထွန်း

၂၅

TICAD အစည်းအဝေးတွင် စီးပွားရေးဇုန်အသစ်အတွက် ဂျပန်အဆိုပြုဖွယ်ရှိ

ဒေါ်ဒေစီထွန်း

၂၇

အမေရိကန်၏ အကောက်ခွန်နှုန်း အသစ်ဖြင့် အခွန်စည်းကြပ်ရန် နောက်ဆုံးသတ်မှတ်ရက် မတိုင်မီ ထိုင်း နှင့်ကုန်သွယ်မှု သဘောတူညီချက်ရရှိခဲ့

ဒေါ်ဆုရွှန်းလွဲခင်

၂၈

အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် ဖိလစ်ပိုင် နိုင်ငံအကြား ကုန်သွယ်ရေး သဘောတူညီချက်သည် အမေရိကန် နိုင်ငံအတွက် သီးသန့်ဦးစားပေး သဘောတူညီချက်တစ်ခု ဖြစ်နေပါသလား

ဒေါ်ခင်သီတာဇင်

၂၉

မဲခေါင်မြစ်တလျှောက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၉၇ သန်း ကုန်ကျခံတည်ဆောက်မည့် အထူးစီးပွားရေးဇုန်

ဒေါ်စုမြတ်မိုး

၃၁

သတင်းများ

- ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၊ Ha Tinh ပြည်နယ်သည် ၇ လ အတွင်း ဒေါ်လာ ၇၆၀ သန်းနီးပါး တန်ဖိုးရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့ ဦးအောင်ကိုကို ၃၃
- စင်ကာပူနိုင်ငံနှင့် ယူကေနိုင်ငံတို့အကြား စွမ်းအင် ကူးပြောင်းမှုနှင့်အရှေ့တောင်အာရှ၌ ရေရှည်တည်တံ့သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ဒေါ်သွယ်သွယ်ဆုတင် ၃၄
- Big Data နှင့် အသုံးချနိုင်မည့် နည်းလမ်းများ ဒေါ်ခင်ငြိမ်းငြိမ်းဝင်းစံ ၃၆
- နယ်စပ်ပဋိပက္ခကြောင့် ကုန်သွယ်မှုကို ထိခိုက်နိုင်သည်ဟု ဂျပန်နိုင်ငံ သံအမတ်က သတိပေး ဦးပြည့်စုံသူ ၃၉

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ကမ္ဘာ့ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက်၏ စိန်ခေါ်မှုများ

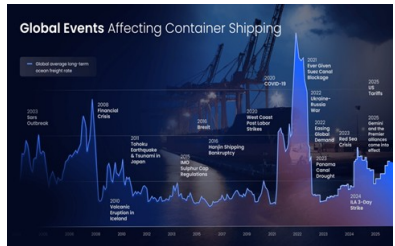
၂၀၂၄ ခုနှစ်အတွင်း ဥရောပရှိ ကုန်တင်ပို့သူ ၇၆ ရာခိုင်နှုန်းကျော်သည် ထောက်ပံ့ရေး ကွင်းဆက် ပြတ်တောက်မှုများကို ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီး နိုင်ငံအချို့တွင် ကြီးမားသည့် သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသဖြင့် ကျန်နိုင်ငံများမှာလည်း ကုန်ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်းများအတွက် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် အခြေခံကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများ ပြတ်တောက်မှုဒဏ်ကို အလူးအလဲ ခံစားခဲ့ရပါသည်။

အဆိုပါ ကမ္ဘာ့ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက် ပြတ်တောက်မှုအကျိုးဆက်သည် ၂၀၂၅ ခုနှစ်၌ပါ ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသဖြင့် ပင်လယ်ရေကြောင်း ကုန်စည် ပို့ဆောင်မှုတွင် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သော ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက် ပြတ်တောက်မှုများကို လျော့ချ

နိုင်ရန်နှင့် လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲနိုင်သည့် ထောက်ပံ့ရေး ကွင်းဆက်တစ်ခုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေရန် လိုအပ်လာပြီး ထောက်ပံ့ရေး ကွင်းဆက် စီမံခန့်ခွဲဆောင်ရွက်မှုသည် အရေးကြီးသည့် အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လာခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်အတွက် ကမ္ဘာ့ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက်တွင် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည့် အကြီးမားဆုံးသော စိန်ခေါ်မှုများမှာ ပထဝီနိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုများ၊ ပထဝီစီးပွားရေးမတည်ငြိမ်မှုများ၊ AI နှင့် နည်းပညာအသစ်များ၊ Chief Financial Officer (CFO)များ၏ ပြောင်းလဲလာသော ဦးစားပေးမှု၏များ၊ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်များ၊ ဆိုက်ဘာတိုက်ခိုက်မှုများနှင့် လုပ်သားကျွမ်းကျင်မှု ကွာဟမှုများပင်ဖြစ်ပါသည်။

ပထဝီနိုင်ငံရေး မတည်ငြိမ်မှုများ

ကမ္ဘာ့ပထဝီနိုင်ငံရေး မတည်ငြိမ်မှုများဖြစ်သည့် ရုရှား-ယူကရိန်းစစ်ပွဲ၊ ပင်လယ်နီ အကျပ်အတည်း၊ နိုင်ငံတကာပဋိပက္ခများတွင် ဆိုက်ဘာတိုက်ခိုက်မှုများ ပိုမိုအသုံးပြုလာခြင်းနှင့် အမေရိကန်အစိုးရ၏ အခွန်အခအသစ်များ ချမှတ်ကောက်ခံခြင်းတို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့ထောက်ပံ့ရေး ကွင်းဆက်များအပေါ် ယခင်ကထက်

သက်ရောက်မှုပိုမိုကြီးမားစေခဲ့ပါသည်။

ပထဝီနိုင်ငံရေးပြောင်းလဲမှုများသည် ကုန်စည်ပို့ဆောင်မှု၊ ကုန်ပစ္စည်းများ အချိန်မီရောက်ရှိနိုင်မှု၊ ထုတ်လုပ်မှုစဉ်ဆက်မပြတ်ရှိမှုနှင့် နိုင်ငံတကာ ကုန်သွယ်ရေး တို့အပေါ် သက်ရောက်စေခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၌ သမ္မတထရန်၏ ကုန်သွယ်ရေး စစ်ပွဲအတွင်း တရုတ်သွင်းကုန်များအပေါ် အခွန်အခများ တိုးမြှင့်လိုက်ချိန်တွင် တရုတ်နိုင်ငံမှ အမေရိကန် အနောက်ပိုင်းကမ်းရိုးတန်းသို့ ကုန်သွယ်မှုအတွက် ပျမ်းမျှကုန်ပို့ခနှုန်းထားသည် ၇၀ ရာခိုင်နှုန်းကျော်အထိ မြင့်တက်ခဲ့ပါသည်။

ပထဝီစီးပွားရေးမတည်ငြိမ်မှု

၂၀၂၄ ခုနှစ်သည် ငွေကြေးဖောင်းပွမှုများနှင့် ပထဝီနိုင်ငံရေးတင်းမာမှုများဖြင့် ပြည့်နှက်နေခဲ့သောကြောင့် ၂၀၂၅ ခုနှစ်အတွက် စီးပွားရေးအလားအလာသည် မရေရာမှုများစွာ ရှိနေပါသည်။ ကမ္ဘာ့ထိပ်တန်းစီးပွားရေးပညာရှင် ၅၆ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သည် ၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးအခြေအနေများ ပိုမိုအားနည်းလာမည်ဟု မျှော်မှန်းထားပြီး တိုးတက်လာမည်ဟု မျှော်မှန်းထားသူမှာ ၁၇ ရာခိုင်နှုန်းခန့်သာရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ပထဝီစီးပွားရေးမတည်ငြိမ်မှုသည် ပထဝီနိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှု၏ အကျိုးဆက်တစ်ခုဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာ့ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက်ကိုပါ ထိခိုက်စေခဲ့ပါသည်။

AI နှင့် နည်းပညာအသစ်များ

Generative AI သည် ၂၀၂၈ ခုနှစ်တွင် ထောက်ပံ့ရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု များ၏ ၂၅ ရာခိုင်နှုန်းခန့်ကို မောင်းနှင်ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။ လက်ရှိတွင် AI နည်းပညာကို ကုန်သွယ်ရေးစာချုပ်များ စိစစ်ရာတွင် အသုံးများလျက်ရှိပြီး ၂၀၂၇ ခုနှစ်တွင် လုပ်ငန်းများအနေဖြင့် AI နည်းပညာကိုအသုံးပြု၍ စာချုပ်ညှိနှိုင်းမှုများ ပြုလုပ်လာနိုင်သည်ဟုလည်း ခန့်မှန်းထားပါသည်။ ထို့အပြင် Digital twin နည်းပညာသည်လည်း ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက်၏ တိုးတက်မှုအတွက် အဓိကမောင်းနှင်အားတစ်ခု ဖြစ်လာနိုင်ပါသည်။

CFO များ၏ ပြောင်းလဲလာသော ဦးစားပေးမှုများ

၂၀၂၅ ခုနှစ်တွင် CFO များသည် ကုန်ကျစရိတ်ထိန်းချုပ်ခြင်းနှင့် မဟာဗျူဟာမြောက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ချိန်ညှိရန်အတွက် စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ အဆိုပါ စိန်ခေါ်မှုများကို ကျော်လွှားနိုင်ရန်အတွက် ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက်၊ ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝယ်ယူရေးကဏ္ဍများတွင် ကုန်ကျစရိတ်များကိုလျှော့ချရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပါသည်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ်များ

ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဖြစ်စဉ်များသည်လည်း ပင်လယ်ရေကြောင်း ကုန်စည်ပို့ဆောင်ရေးအတွက် အကြီးမားဆုံးသော ကမ္ဘာ့စိန်ခေါ်မှုများအနက် တစ်ခုလည်းဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၂၅ ခုနှစ် အစောပိုင်းကာလများတွင် အပူချိန် စံချိန်တင်မြင့်တက်မှုများ၊ ဥရောပနှင့် အာရှတောင်ပိုင်းတွင် ရေကြီးမှုများ၊ ဥရောပနှင့် မြောက်အမေရိကရှိ တောမီးလောင်မှုများနှင့် တိုက်ကြီးများစွာတွင် မိုးခေါင်ရေရှားမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါဖြစ်စဉ်များသည် ကမ္ဘာ့ထောက်ပံ့ရေး ကွင်းဆက်နှင့် ကုန်စည်ပို့ဆောင်ရေးဈေးကွက်အပေါ် ကြီးမားသော သက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါ သည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကနေဒါနိုင်ငံရှိ တောမီးလောင်မှုမှ ထွက်ပေါ်လာသော မီးခိုးများသည် ၂၀၂၃ ခုနှစ်တွင် ကုန်ပစ္စည်းပို့ဆောင်မှုများကို နှစ်ရက်အထိ နှောင့်နှေးစေခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ပနားမားတူးမြောင်းရှိ မိုးခေါင်ရေရှားမှုများသည်လည်း အဓိကပင်လယ်ရေကြောင်းများကို နှေးကွေးစေခဲ့ပြီး ၂၀၂၄ ခုနှစ်၌ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ခူဘိုင်းနိုင်ငံ၏ ရုတ်တရက်ရေကြီးမှုသည် နိုင်ငံတကာလေဆိပ် တစ်ခုလုံးကို ရေလွှမ်းမိုးစေနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဆိုက်ဘာတိုက်ခိုက်မှုများ

ဆိုက်ဘာတိုက်ခိုက်မှုများသည် ခေတ်သစ်ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက် စီမံခန့်ခွဲဆောင်ရွက်မှုတွင် အဓိကစိန်ခေါ်မှုတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့ပြီး ၂၀၂၄ ခုနှစ် CrowdStrike ပြတ်တောက်မှုကြောင့် Fortune 500 ကုမ္ပဏီများကို ဒေါ်လာ ၅ ဘီလီယံကျော်အထိ တိုက်ရိုက်ဆုံးရှုံးစေခဲ့ပါသည်။ ယနေ့ခေတ် ထောက်ပံ့ရေး ကွင်းဆက်၏ စိန်ခေါ်မှုများသည် ဆိုက်ဘာရာဇဝတ်ကောင်များအတွက် ပစ်မှတ်တစ်ခုဖြစ်ခဲ့ပြီး အချက်အလက်ပေါက်ကြားမှု သို့မဟုတ် ဆိုက်ဘာတိုက်ခိုက်မှု ဖြစ်ပွားပါက အကျိုးဆက်များစွာ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။

လုပ်သားကျွမ်းကျင်မှု ကွာဟမှုများ

၂၀၂၁ ခုနှစ်၏ "The Great Resignation" နှင့် နောက်ဆက်တွဲ စီးပွားရေး ကျဆင်းမှုတို့သည် ဝယ်ယူရေးကဏ္ဍနှင့် ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက် လုပ်ငန်းများတွင် ကျွမ်းကျင်မှုကွာဟချက်ကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ လုပ်သားရှားပါးမှုသည် ၂ ရာခိုင်နှုန်းခန့် ကျဆင်းခဲ့သော်လည်း လုပ်သား ကျွမ်းကျင်မှုကွာဟချက်သည် ကြီးမားနေဆဲဖြစ်ပြီး ထောက်ပံ့ရေး ကွင်းဆက်အတွက် ကြီးမားသော လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိပါသည်။

၂၀၂၅ ခုနှစ်သည် ပထဝီနိုင်ငံရေးတင်းမာမှုများ၊ ကုန်သွယ်ရေး

လမ်းကြောင်း ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ရသီဥတုဖောက်ပြန်မှုများကြောင့် ကမ္ဘာ့ထောက်ပံ့ရေး ကွင်းဆက်သည် စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ အဆိုပါ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး မတည်ငြိမ်မှုများသည် ကုန်စည်စီးဆင်းမှုကို ထိခိုက်စေခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက် ပြတ်တောက်မှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ကုန်သွယ်ရေးစစ်ပွဲများ၊ ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများ၊ နိုင်ငံများအကြား ပထဝီ နိုင်ငံရေးတင်းမာမှုများသည် ကုန်စည်ပို့ဆောင်ရေး လမ်းကြောင်းများကို ပြောင်းလဲစေကာ ကုန်ကျစရိတ်များကို မြင့်တက်စေခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများ အနေဖြင့် ကမ္ဘာ့ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက် ပိုမိုခိုင်မာစေရန်နှင့် Risks ကို လျော့ချနိုင်ရန်အတွက် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် အရင်းအမြစ်ရှာဖွေမှုများကို နေရာဒေသ အများအပြားသို့ ဖြန့်ကျက်လုပ်ဆောင်လာကြသည်ကို တွေ့ရှိရမည် ဖြစ်ပါသည်။

Source: <https://www.xeneta.com/blog/the-biggest-global-supply-chain-risks-of-2025>

ဒေါက်တာခင်ဆွေဦး

လက်ထောက်အတွင်းဝန်

မူဝါဒနှင့် ဥပဒေ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းစိစစ်ရေးနှင့် လုပ်ငန်းစစ်ဆေးရေးဌာနခွဲ
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး

ရုရှားနိုင်ငံ၏ ရေနံကိုဆက်လက်ဝယ်ယူနေသော အိန္ဒိယနိုင်ငံအား
၎င်း၏ကုန်စည်များအပေါ် အကောက်ခွန်များ တိုးမြှင့်ကောက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း
ထရမ့််ခြိမ်းခြောက်

ရုရှားနိုင်ငံ၏ ရေနံကို ဆက်လက်ဝယ်ယူနေသောကြောင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံအား အကောက်ခွန်များ တိုးမြှင့်ကောက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း သမ္မတဒေါ်နယ်ထရမ် တကနလီာနေ့တွင် ပြောကြားခဲ့သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ရုရှားနိုင်ငံ၏ရေနံကို အမြောက်အမြား ဝယ်ယူနေရုံသာမက ဝယ်ယူထားသော ရေနံအများစုကိုလည်း အမြတ်အစွန်း ကြီးကြီးမားမား ရရှိသည့် ဈေးကွက်တွင် ပြန်လည်ရောင်းချနေခြင်းကြောင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ အမေရိကန်နိုင်ငံအား ပေးဆောင်သည့် အခွန်အခများကို သိသိသာသာ တိုးမြှင့်ကောက်ခံသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သမ္မတက ၎င်း၏ လူမှုကွန်ရက်ဖြစ်သော Truth Social တွင်ဖော်ပြခဲ့သည်။

သို့သော် အိန္ဒိယနိုင်ငံဘက်မှလည်း ရုရှားနိုင်ငံမှ ရေနံတင်သွင်းမှုအတွက် အမေရိကန်နှင့် ဥရောပ သမဂ္ဂတို့၏ မတရား ပစ်မှတ်ထားခံနေကြောင်း ပြန်လည်ချေပ ပြောဆိုခဲ့သည်။

အကောက်ခွန်ဆိုသည်မှာ ကုန်စည် တင်သွင်းသူများက တိုက်ရိုက်ပေးဆောင် ရသည့်အခွန်များ ဖြစ်သည်။ သို့သော် ကုန်စည်တင်ပို့သည့် နိုင်ငံများအနေဖြင့် ဈေးနှုန်းမြင့်တက်လာသည့်အခါဝယ်လိုအား ကျဆင်းတတ်သောကြောင့် အကောက်ခွန် များသည့် နိုင်ငံများထံမှ ဝယ်လိုအား လျော့ကျသွားပြီး အကောက်ခွန်နှုန်းထား သက်သာသည့် နိုင်ငံများထံမှ ကုန်စည်များအား ပိုမိုဝယ်ယူလာခြင်း သို့မဟုတ် ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်မှုများ တိုးမြှင့်လာခြင်းကြောင့် ကုန်စည်တင်ပို့သည့် နိုင်ငံများ အနေဖြင့်လည်း သွယ်ဝိုက်သောနည်းဖြင့် ထိခိုက်နစ်နာနိုင်ပါသည်။

ပြီးခဲ့သည့်အပတ်တွင် သမ္မတထရမ်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ကုန်စည်များ အပေါ် အနည်းဆုံး ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း အကောက်ခွန်ကောက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း ခြိမ်းခြောက်ခဲ့ပြီး ၎င်းသည် ယခုရက်သတ္တပတ်အကုန်တွင် စတင်အကျိုးသက် ရောက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ လက်ရှိတွင် အိန္ဒိယကုန်စည်များ အပေါ်တွင် အကောက်ခွန်နှုန်းထား အနည်းဆုံး ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း ကောက်ခံလျက် ရှိသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ရုရှားနိုင်ငံ၏ရေနံကို ဆက်လက်ဝယ်ယူမည်ဆိုပါက အိန္ဒိယ နိုင်ငံ၏ ကုန်စည်များကို အကောက်ခွန်နှုန်းထား အသစ်ဖြင့် မည်မျှကောက်ခံမည် ဖြစ်ကြောင်း ထရမ်က အတိအကျ ပြောကြားခဲ့ခြင်းမရှိပါ။

အိန္ဒိယနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနက ရုရှား-ယူကရိန်းစစ်ပွဲစတင်ပြီးနောက် ပုံမှန် ထောက်ပံ့လျက်ရှိသည့် ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများကို ဥရောပဘက်သို့ လမ်းကြောင်း ပြောင်းသွားခြင်းကြောင့် ရုရှားနိုင်ငံမှစတင်တင်သွင်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ သွင်းကုန်များသည် အိန္ဒိယစားသုံးသူများအတွက် ကြိုတင် မှန်းဆနိုင်သော စွမ်းအင်ကုန်ကျစရိတ်များကို သေချာစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ဈေးကွက်အခြေအနေကြောင့် မရှိမဖြစ် လိုအပ်လာ ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၏ ပြောရေးဆိုခွင့် ရှိသူ ရန်ဒီယာ ဂျိုင်ဆဝါးလ်(Randhir Jaiswal) က လူမှုမီဒီယာပေါ်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

အမေရိကန်နှင့် ဥရောပသမဂ္ဂတို့သည်လည်း ရုရှားနှင့် ကုန်သွယ်မှု

ပြုနေကြောင်း အိန္ဒိယက ပြောကြားခဲ့သည်။ ဤအခြေအနေကို အကြောင်းပြု၍ အိန္ဒိယနိုင်ငံကို ပစ်မှတ်ထားခြင်းသည် တရားမျှတမှုမရှိသည့်အပြင် ကျိုးကြောင်း ဆီလျော်မှု မရှိကြောင်း၊ စီးပွားရေးအင်အား တောင့်တင်းသည့် အခြားသောနိုင်ငံ များကဲ့သို့ အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် မိမိတို့နိုင်ငံ၏ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားနှင့် စီးပွားရေး ခိုင်မာမှုကို ကာကွယ်ရန် လိုအပ်သည့်အစီအမံများ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ် ကြောင်း ကြေညာချက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ရုရှားနိုင်ငံကလည်း အိန္ဒိယသွင်းကုန်များအပေါ် အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ အကောက်ခွန်တိုးမြှင့် ကောက်ခံမည့် အစီအစဉ်ကို ပြစ်တင်ရှုတ်ချခဲ့ပါသည်။ ရုရှား နိုင်ငံနှင့် ကုန်သွယ်ရေးဆက်ဆံမှုများ ရပ်တန့်စေရန် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများကို ဖိအားပေး နေသည့် ခြိမ်းခြောက်မှုများပါဝင်သော ကြေညာချက်ကို ကြားသိရကြောင်း ရုရှား နိုင်ငံ၏ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ ဒဗီထရီပက်စ်ကော့ဗ်က အင်္ဂါနေ့တွင် သတင်းထောက် များကို ပြောကြားခဲ့သည်။ အဆိုပါကြေညာချက်များသည် ဥပဒေကြောင်းအရ တရားဝင်ဖြစ်သည်ဟု မယူဆပါကြောင်း၊ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် နိုင်ငံများအနေ ဖြင့် ၎င်းတို့၏ကုန်သွယ်ဖက်နိုင်ငံများကို ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု ယုံကြည် ကြောင်း ၎င်းက ပြောကြားခဲ့သည်။

ရုရှားသမ္မတ ဗလာဒီမာပူတင်အား ယူကရိန်းနှင့် အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေး ရရှိရန် ဖိအားပေးနေသည့် ရက်ပိုင်းအတွင်းတွင် ထရပ်စ်၏ အကောက်ခွန် တိုးမြှင့် ကောက်ခံရေး ခြိမ်းခြောက်မှု ထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။

Source: <https://edition.cnn.com/2025/08/04/business/india-trump-tariffs-russian-oil>

မြတ်အိန္ဒြေခိုင်

ဦးစီးအရာရှိ

ပြည်တွင်း/ ပြည်ပ

ဆက်ဆံရေးနှင့်သတင်းပြန်ကြားရေးဌာနခွဲ

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး

Wyoming ပြည်နယ်၌ ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့သည့် မြေရှားသတ္တုသိုက်ကြီးကြောင့် အမေရိကန်သည် တရုတ်အပေါ် မှီခိုနေရတဲ့အခြေအနေမှ လွတ်မြောက်နိုင်ပြီး ကမ္ဘာ့မြေရှားဈေးကွက်မှာ ဦးဆောင်သူဖြစ်လာနိုင်တယ်လို့ သုံးသပ်လျက်ရှိ

အမေရိကန်နိုင်ငံ Wyoming ပြည်နယ်တွင် တွေ့ရှိခဲ့သည့် မြေရှား သတ္တုသိုက်သည် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်ကို လှုပ်ခတ်သွားစေနိုင်သော ကြီးမားသည့် ရှာဖွေ တွေ့ရှိမှု ဖြစ်ပါသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံတွင် မြေရှားသတ္တုသိုက်တူးဖော်လျက်ရှိ သည့် ဩစတြေးလျအခြေစိုက် American Rare Earths ကုမ္ပဏီ၏ ထုတ်ပြန်ချက် အရ Halleck Creek စီမံကိန်းမှ မြေရှား သတ္တုပါဝင်သော ကျောက်တန်ချိန် ၂.၆၃ ဘီလီယံကို တွေ့ရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ယင်းပမာဏသည် တရုတ်နိုင်ငံ၏ လက်ရှိ အရန် သတ္တုသိုက် ပမာဏထက် ပိုများနေနိုင်ကြောင်း ခန့်မှန်းထားသည်ဟု သိရှိရပါသည်။

ထိုသတ္တုသိုက်တွင် ခေတ်မီနည်းပညာနှင့် အစွမ်းထက်သံလိုက်များ ထုတ်လုပ်ရာ၌ မရှိမဖြစ်အရေးပါသော Neodymium နှင့် Praseodymium တို့ကဲ့သို့ သော မြေရှားသတ္တုများ ပါဝင်နေပါသည်။ ထိုသတ္တုများကို လျှပ်စစ်ကားများ၊ လေအားတာဘိုင်များနှင့် ကာကွယ်ရေးစနစ်များတွင် မရှိမဖြစ်လိုအပ်သည့် အစွမ်း ထက် သံလိုက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် အဓိကအသုံးပြုကြပါသည်။

Halleck Creek စီမံကိန်းသည် သတ္တုများကို သမားရိုးကျ နည်းလမ်းများနှင့် အကျိုးအမြတ်ရှိရှိ ထုတ်ယူနိုင်သောကြောင့် တခြားသတ္တုသိုက်များထက် ကုန်ကျစရိတ် သက်သာသည့်အပြင် ထိုသတ္တုသိုက်ထဲ၌ ယူရေနီယမ် (Uranium) နှင့် သိုရီယမ် (Thorium) တို့ကဲ့သို့သော ဓာတ်ရောင်ခြည်သင့်စေနိုင်သည့် ဘေးထွက်ပစ္စည်းများ ပါဝင်မှုနည်းပါးကာ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် သက်ရောက်မှု လျော့ချနိုင်ပြီး စက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုနှင့် သန့်ရှင်းသည့်စွမ်းအင် ရည်မှန်းချက်များကို မျှတအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။ Wyoming ပြည်နယ်၌ သတ္တုတူးဖော်ရေးအတွက် လိုအပ် သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံများ၊ ကျွမ်းကျင်လုပ်သားများနှင့် ရေအရင်းအမြစ်များ အသင့်ရှိနေခြင်းသည်လည်း စီမံကိန်းအတွက် အားသာချက်တစ်ခု ဖြစ်ပါသည်။ ကုမ္ပဏီ၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်တွေအရ သတ္တုတွင်း၏အနက်သည် ယခင်ခန့်မှန်း ထားသည်ထက် ၇၅.၅ ရာခိုင်နှုန်း ပိုနက်သောကြောင့် မူလက ထင်ထားသည်ထက် ပိုမိုများပြားသည့် သတ္တုပမာဏကို ရရှိနိုင်ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

မြေရှားသတ္တုများကို တူးဖော်ပြီးနောက် သန့်စင်ထုတ်လုပ်ပြီး နောက်ဆုံး အဆင့် ထုတ်ကုန်ဖြစ်သည့် သံလိုက်များအထိ ထုတ်လုပ်နိုင်ရန်မှာ အချိန်နှင့် ငွေကြေးအမြောက်အများ လိုအပ်ပါသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံသည် မြေရှားသတ္တု တူးဖော်သည့် လုပ်ငန်းသာ ပြုလုပ်လျက်ရှိပြီး ထုတ်လုပ်လိုက်သည့် သတ္တုများကို သန့်စင်ထုတ်လုပ်ရန်အတွက် အများစုကို တရုတ်နိုင်ငံသို့ ပြန်ပေးပို့နေရပါသည်။

အမေရိကန် စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာန ၏ ၂၀၂၂ ခုနှစ် အစီရင်ခံစာ၌ ၂၀၂၀ ပြည့် နှစ်တွင် ကမ္ဘာ့မြေရှား သတ္တုထုတ်လုပ်မှု စုစုပေါင်း၏ ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းကို တရုတ် နိုင်ငံကထုတ်လုပ်ခဲ့ပြီး အမေရိကန်နိုင်ငံသည် ၁၆ ရာခိုင်နှုန်းသာ ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ မြေရှား (Rare Earth) သတ္တုများသည် ခေတ်မီနည်းပညာနှင့် ကာကွယ်ရေးစနစ်များအတွက် မရှိမဖြစ် လိုအပ်သည့် အစိတ်အပိုင်းများဖြစ်ပါသည်။ တရုတ်နိုင်ငံသည် ထိုသတ္တုများ၏ ထုတ်လုပ်မှု၊ ပြုပြင်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် သံလိုက်ပြုလုပ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်တစ်ခုလုံးကို နှစ်ပေါင်းများစွာကြာအောင် လွှမ်းမိုးထားခြင်းကြောင့် အမေရိကန်နှင့် ဥရောပ နိုင်ငံများအနေဖြင့် တရုတ်အပေါ် အကြီးအကျယ် မှီခိုနေကြရပါသည်။ ၂၀၂၂ ခုနှစ် အစီရင်ခံစာများအရ ဥရောပသည် လျှပ်စစ်ကားများ၊ ဖိုက်ဘာအော့တစ်နှင့် နျူကလီးယားစွမ်းအင်တို့၌ အသုံးပြုသည့် Heavy Rare Earths အတွက် တရုတ် နိုင်ငံအပေါ် ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း မှီခိုနေကြောင်း သိရှိရပါသည်။

လက်ရှိတွင် အမေရိကန်နိုင်ငံ စွမ်းအင်ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနတို့ကလည်း ပြည်တွင်း မြေရှားထုတ်လုပ်မှုကို မဟာဗျူဟာမြောက် ဦးစားပေးကိစ္စရပ်တစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်ထားကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အဆိုပါသတ္တုသိုက် ရှာဖွေတွေ့ရှိမှုသည် အမေရိကန်နိုင်ငံ၏ စွမ်းအင်သန့်ရှင်းရေး ရည်မှန်းချက်များနှင့် နိုင်ငံခြားအပေါ်မှီခိုမှုကို လျှော့ချရေးကြိုးပမ်းမှုများအတွက် အရေးကြီးသော ခြေလှမ်းတစ်ခု ဖြစ်လာပါသည်။

သို့ဖြစ်ရာ Halleck Creek စီမံကိန်း၏ သတ္တုသိုက်ရှာဖွေတွေ့ရှိမှုကြောင့် အမေရိကန်နိုင်ငံသည် မြေရှားထုတ်လုပ်ရေးတွင် တရုတ်နိုင်ငံကို ကျော်တက် နိုင်မည်လားဆိုသည်မှာ စောင့်ကြည့်ရမည့်အချက်ဖြစ်သော်လည်း အမေရိကန် နိုင်ငံကို ရှားပါးသယံဇာတကဏ္ဍတွင် ထိပ်တန်းနေရာ တစ်ခုဆီသို့ ပြန်ရောက်ရှိ

လာအောင် တွန်းပို့ပေးနိုင်မည်မှာသေချာနေပေသည်။

Source: <https://www.blanquivioletas.com/en/u-s-earths-market-discovery-wyoming/>

ဒေါ်ဇာလီနွယ်

ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး

ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ရုံးခန်း

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး

ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး စီးပွားရေးဈေးကွက် ၂ ခုအပေါ် ကုန်သွယ်ခွန်တိုးမြှင့်မှုကို ကာကွယ်ရန် အရေးကြီးသော သဘောတူညီမှုတစ်ခု ချမှတ်ခဲ့သည့် အမေရိကန်နှင့် တရုတ်

အမေရိကန်နှင့် တရုတ်နိုင်ငံတို့သည် နှစ်နိုင်ငံကုန်ပစ္စည်းများအပေါ် အပြန်အလှန် ကုန်သွယ်ခွန် တိုးမြှင့်ကောက်ခံနေခြင်းကို တနင်္လာနေ့တွင် ရက် ၉၀ ကြာရွှေ့ဆိုင်းရန် သဘောတူညီခဲ့ကြောင်း လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည့် သမ္မတ ဒေါ်နယ်ထရပ်၏ သမ္မတအမိန့်တစ်ရပ်အရ သိရှိရပါသည်။ ယခုကဲ့သို့ သဘောတူညီမှုမရရှိပါက ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံးစီးပွားရေးနှစ်ခုအကြား ကုန်သွယ်ရေးကို ထိရောက်စွာ ပိတ်ဆို့နိုင်သည့် အလွန်မြင့်မားသော ကုန်သွယ်ခွန်နှုန်းထားများ ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် အခြေအနေရှိပါသည်။ CNBC က ပထမဆုံးဖော်ပြခဲ့သည့် သတင်းအရ အမေရိကန်က သွင်းကုန်ခွန် ၃၀ % မှ ၅၄ % သို့ တိုးမြှင့်ရန်နှင့် တရုတ်က သွင်းကုန်ခွန်နှုန်း ၁၀ % ပြန်လည်တိုးမြှင့်ရန် ကြိုတင် သတ်မှတ်ထားကြောင်းသိရသည်။

အမေရိကန်နှင့် တရုတ်တို့၏ ပူးတွဲထုတ်ပြန်ချက်တစ်ရပ်တွင် ကုန်သွယ်ရေးစစ်ပွဲဆိုင်ရာ ရက် ၉၀ ကြာ ကုန်သွယ်ခွန်သဘောတူညီချက်ကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း အတည်ပြုခဲ့ပြီး ထိုကာလအတွင်း အမေရိကန်၏ ထုတ်ကုန်များအပေါ် ကုန်သွယ်ခွန် ၁၀ % သတ်မှတ်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း တရုတ်ဘက်က ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြောကြားချက်သည် ယခင်လက ဆွီဒင်နိုင်ငံတွင်ကျင်းပခဲ့သည့် နှစ်နိုင်ငံချင်းညှိနှိုင်းဆွေးနွေးပွဲများကို အခြေခံထားကြောင်းဖော်ပြခဲ့ပါသည်။ ကုန်သွယ်ခွန် သဘောတူညီချက်ကို ဆက်လက်

ထိန်းသိမ်းခြင်းသည် အမေရိကန်သမ္မတ ဒေါ်နယ်ထရမ်မှ ကမ္ဘာတစ်ဝန်းရှိ ကုန်သွယ် ဖက်နိုင်ငံများအပေါ် “တုံ့ပြန်” အခွန်များ စီမံချက်ကို အတည်ပြုခဲ့ပြီးနောက် ဖြစ်ပေါ် လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အမေရိကန်က ယခုသတ်မှတ်ခဲ့သော ကုန်သွယ်ခွန်နှုန်းများ သည် ကမ္ဘာ့စီးပွားပျက်ကပ်ကြီး ကာလကတည်းက မမြင်ဖူးခဲ့ပေ။ အမေရိကန်၏ ဒုတိယအကြီးဆုံး သွင်းကုန်ရင်းမြစ်နိုင်ငံဖြစ်သည့် တရုတ်နိုင်ငံ၏ ထုတ်ကုန်များ အပေါ် ကုန်သွယ်ခွန်တိုးမြှင့်ခြင်းသည် အမေရိကန်ရှိ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် စားသုံးသူများအကြား ကုန်ကျစရိတ် မြင့်တက်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဇူလိုင်လအတွင်း ဆွီဒင်နိုင်ငံတွင် ကျင်းပခဲ့သည့် အစည်းအဝေးပြီးနောက်ပိုင်း တရုတ်ကိုယ်စားလှယ်များက သဘောတူညီချက်တစ်ခုရရှိပြီးဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ သော်လည်း အမေရိကန်ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး Scott Bessent နှင့် ကုန်သွယ်ရေး ကိုယ်စားလှယ် Jamieson Greer တို့က “သမ္မတ ထရမ်၏ သဘောတူညီချက်မရှိဘဲ မည်သည့်အရာမျှ အတည်မဖြစ်သေးကြောင်း” ပြန်လည်ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ “ဘာတွေဖြစ်လာမလဲဆိုတာ ကြည့်ရအောင်၊ တရုတ်ဘက်က လုပ်ငန်းဆောင်တာ တွေကို ကောင်းကောင်းမွန်မွန် ဆောင်ရွက်နေကြတယ်၊ သမ္မတရီကျင့်ဖျင်နဲ့ ကျွန်ုပ် ကြား ဆက်ဆံရေးက အင်မတန်ကောင်းမွန်ပါတယ်” ဟု သမ္မတ ဒေါ်နယ်ထရမ်က ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ အိမ်ဖြူတော်မှ ထုတ်ပြန်ချက်တွင် တရုတ်နှင့်ပြုလုပ်သော ကုန်သွယ်ရေးဆွေးနွေးပွဲများသည် “အပြုသဘောဆောင်သည့် ဆွေးနွေးပွဲများ” ဟု ဖော်ပြထားပြီး သမ္မတထရမ်၏ “တရုတ်နှင့် ဆက်သွယ်ရေး ကောင်းမွန်ပါသည်” ဟူသော ပြောကြားချက်ကို အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြထားပါသည်။ ဇူလိုင်လအတွင်း တရုတ်ကုန်သွယ်ရေး အရာရှိများနှင့် ကျင်းပခဲ့သော အစည်းအဝေးတွင် Bessent က အကယ်၍ တရုတ်နိုင်ငံအနေဖြင့် ရုရှားဘက်မှ ရေနံကို ဆက်လက်ဝယ်ယူပါက အမေရိကန်လွှတ်တော်တွင် အတည်ပြုထားသည့် ဥပဒေအရ သမ္မတထရမ် အနေ ဖြင့် အခွန်နှုန်းအား ၅၀၀ % အထိ တိုးမြှင့်နိုင်သည့် အခွင့်အာဏာရှိကြောင်း တရုတ် ဘက်မှ ကိုယ်စားလှယ်များကို သတိပေးခဲ့သည်ဟု ပြောကြားခဲ့ပါ သည်။

အခြားတစ်ဖက်တွင် အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် တရုတ်နိုင်ငံထက် ရုရှားရေနံ ဝယ်ယူမှု နည်းပါးသော်လည်း ရုရှားရေနံကို ဆက်လက်ဝယ်ယူပါက ၅၀ % ကုန်သွယ်ခွန် ကောက်ခံမည်ဖြစ်ပါကြောင်း သမ္မတထရမ်အနေဖြင့် အိန္ဒိယကို သတိပေးပြောကြားခဲ့ပါသည်။ အိန္ဒိယအစိုးရအနေဖြင့် ရုရှားမှ ရေနံဝယ်ယူသည့် အခြားနိုင်ငံများကိုမဟုတ်ဘဲ မိမိတို့ကိုသာ သတိပေးခြင်းအပေါ် ပြန်လည်ကန့်ကွက် ခဲ့ပြီး မတရားသဖြင့် သတိပေးခံရကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ သမ္မတထရမ်အနေဖြင့်

“နောက်ထပ်အများကြီးတွေ့ရဦးမယ်၊ ဒါအစပဲ ရှိသေးတယ်” ဟူ၍ နောက်ထပ် နိုင်ငံများလည်း အလားတူခြိမ်းခြောက်မှုများကို ရင်ဆိုင်ရနိုင်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါ သည်။ မကြာသေးမီက Fox News တွင်ပြုလုပ်ခဲ့သော တွေ့ဆုံမေးမြန်းမှုကဏ္ဍတွင် ဒုတိယသမ္မတ JD Vance က တရုတ်နိုင်ငံအပေါ် ချမှတ်မည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များသည် ဆွေးနွေးဆဲကာလအတွင်းဖြစ်ပြီး အတည်မပြုရသေးကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ အမေရိကန်၏ ယခင်ကုန်သွယ်မှုညှိနှိုင်းရေး တာဝန်ခံဖြစ်သလို ယခုလက်ရှိတွင် အာရှလူ့အဖွဲ့အစည်းမူဝါဒအဖွဲ့၏ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ Wendy Cutler က “ကျွန်မတို့တွေ တရုတ်နှင့်သဘောတူညီမှုတစ်ခုရရှိဖို့ အလားအလာကောင်းနေပါပြီ၊ သမ္မတထရမ်နှင့် သမ္မတဟိုကျင့်ဖျင်တို့အကြား တွေ့ဆုံမှုသည် ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် အခြေ အနေတစ်ရပ် ထွက်ပေါ်လာမည်ဖြစ်ပါကြောင်း၊ တရုတ်နိုင်ငံအနေဖြင့် ရုရှားရေနံ ဝယ်ယူမှုကို ရပ်တန့်လိုက်ပါက သမ္မတထရမ်အနေဖြင့်လည်း အခွန်နှုန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဖြည်းဖြည်းချင်း လျှော့ချသွားနိုင်မည် ဖြစ်ပါကြောင်း” ပြောကြားခဲ့ပါ သည်။

Source edition.cnn.com

ဦးဥာဏ်မင်းထွန်း

ဒုတိယဦးစီးမှူး

စီမံကိန်းနှင့်စာရင်းအင်းဌာနခွဲ

ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး

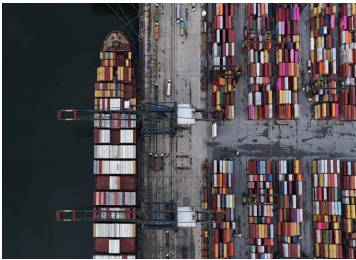
Trump ၏ အကောက်ခွန်နှုန်းထားများသည် BRICS အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအတွက် အားသစ်ဖြစ် စေနိုင်သလား

အော်လန်ဒို၊ ဖလော်ရီဒါ၊ ဩဂုတ် ၇ (ရိုက်တာ) - အမေရိကန်သမ္မတ ဒေါ်နယ်ထရမ်သည် ဘရာဇီးနှင့် အိန္ဒိယတို့မှ ကုန်ပစ္စည်းတင်သွင်းမှုများအပေါ် အလွန်မြင့်မားသော အကောက်ခွန်များ ချမှတ်ခြင်းဖြင့် BRIC အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို ကုန်သွယ်ရေးစစ်ပွဲတွင် တိုက်ရိုက်ပစ်မှတ်ထားလာသည်။ ထို့ပြင် ၎င်းတို့၏ မူဝါဒ များသည် "အမေရိကန်ဆန့်ကျင်ရေး" မူဝါဒများဖြစ်ကြောင်း စွပ်စွဲပြောကြားခဲ့ သည်။ ဝါရှင်တန်နှင့် ဘရာဇီး၊ အိန္ဒိယတို့၏ ဆက်ဆံရေးသည် အနိမ့်ဆုံးအခြေ အနေသို့ ရောက်ရှိနေသော်လည်း ဤကဲ့သို့ ရန်လိုသော မူဝါဒများသည် ဆိုးရွာ သည့် အကျိုးဆက်များကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်ကြောင်း သုံးသပ်သူများက ပြောကြားခဲ့သည်။

ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် အိမ်ဖြူတော်မှ ကြေညာသည်မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံက ရုရှားရေနံ

ကို ဆက်လက်တင်သွင်းနေခြင်းကြောင့် အိန္ဒိယမှ ကုန်ပစ္စည်းများအပေါ် အပိုဆောင်း အကောက်ခွန် ၂၅% ထပ်မံချမှတ် သွားမည်ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်သည်။ ယင်းကြောင့် အိန္ဒိယမှ ကုန်ပစ္စည်း အများစုအပေါ် ချမှတ်သည့် အခွန်နှုန်းထားသည် ၅၀% သို့ ရောက်ရှိသွားမည်ဖြစ်ပြီး၊ ၎င်းသည် အမေရိကန်၏ ကုန်သွယ်ဖက် နိုင်ငံများထဲတွင် အမြင့်ဆုံးနှုန်းထားများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်လာသည်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ တင်ပို့သော ဘရာဇီးနိုင်ငံ၏ ကုန်ပစ္စည်းအများစုမှာ ၅၀% အထိ အကောက်ခွန် နှုန်းထား တိုးမြှင့်ကောက်ခံခြင်း ခံနေရလျက်ရှိသည်။ ဤလုပ်ရပ်သည် ပုံမှန် ကုန်သွယ်ရေး မညီမျှမှုကြောင့်မဟုတ်ဘဲ အမေရိကန်သမ္မတဟောင်း ဒေါ်နယ်ထရမ်၏ ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ဒေသကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု သုံးသပ်သူများက ပြောဆိုနေကြသည်။

ဖြစ်စဉ်မှာ ၂၀၂၂ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရှုံးနိမ့်ခဲ့ပြီးနောက် အာဏာသိမ်းရန် ကြံစည်မှုဖြင့် စွပ်စွဲခံထားရသော ထရမ်၏ မဟာမိတ်ဟောင်းဖြစ်သည့် ဘရာဇီးလ် သမ္မတဟောင်း ဂျေယာ ဘော်ဆိုနာရို (Jair Bolsonaro) ၏ အရေးအခင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။ ထရမ်က ၎င်း၏ မိတ်ဆွေကို တရားစွဲဆိုခြင်းသည် "စုန်းမလိုက်ရှာခြင်း (witch hunt)" ဖြစ်သည်ဟုပြောဆိုပြီး ဒေါသတကြီးတုံ့ပြန်သည့်အနေဖြင့် ကုန်သွယ်ခွန်ကို တိုးမြှင့်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ ဤသို့လုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ဘရာဇီးလ်က အမေရိကန်သို့ အဓိကတင်ပို့နေသော ကော်ဖီ၊ အသားနှင့် သကြားကဲ့သို့သော ကုန် ပစ္စည်းများအပေါ် သိသိသာသာ သက်ရောက်မှုရှိလာနိုင်ပြီး နှစ်နိုင်ငံ ဆက်ဆံရေးမှာ လည်း ပိုမိုတင်းမာလာနိုင်ကြောင်း လေ့လာသူများက သတိပေးပြောကြား လိုက်သည်။

ဤဆက်ဆံရေးပျက်ပြားမှုသည် ထရမ်၏ ရည်ရွယ်ချက် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်နိုင်သည်။ ဤ နိုင်ငံများကို အစွန်းရောက်သည်အထိဖိအားပေး ပြီးနောက် ဝါရှင်တန်အတွက် အလွန်အမင်း အကျိုးအမြတ်ရရှိစေမည့် ကုန်သွယ်ရေး သဘောတူညီချက်များ လက်ခံရန်ဖြစ်သည်။ ထိုနည်းဗျူဟာသည် ဂျပန်နှင့် ဥရောပသမဂ္ဂတို့နှင့်ပတ်သက်၍ အလုပ်ဖြစ်ပုံရသည်။ သို့သော် BRICS အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အပေါ်အလွန် မြင့်မားသော အကောက်ခွန်များ ချမှတ်ခြင်းသည် ယခင်က အရှိန်အဟုန်၊ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် စည်းလုံးမှုများ လျော့ကျ နေပြီ ဟုထင်ရသော ဤအဖွဲ့အစည်းကို ပိုမိုစည်းလုံးခိုင်မာစေရန် တွန်းအားပေးနိုင် သည်။

ကနဦး BRIC အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများဖြစ်သော ဘရာဇီး၊ ရုရှား၊ အိန္ဒိယနှင့်

တရုတ်တို့သည် ပထမဆုံးအကြိမ် ထိပ်သီးအစည်းအဝေးကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် ကျင်းပခဲ့ကြသည်။ ထိုအစည်းအဝေးမတိုင်မီ ရှစ်နှစ်အလိုက Goldman Sachs ဘဏ်၏ စီးပွားရေးပညာရှင်ဟောင်း Jim O'Neill သည် ဤဖွံ့ဖြိုးဆဲ နိုင်ငံများ အဖွဲ့ကို "BRIC" ဟူသော အတိုကောက်ဝေါဟာရဖြင့် စတင်အသုံးပြုခဲ့ပြီး၊ ၎င်းတို့ သည် အနာဂတ်တွင် ချမ်းသာသော G7 နိုင်ငံများအဖွဲ့ကို စိန်ခေါ်လာနိုင်လိမ့်မည်ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။

ယခင်က ဘရာဇီး၊ ရုရှား၊ အိန္ဒိယနှင့် တရုတ်တို့ဖြင့် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သော BRICS အဖွဲ့သည် ဖွဲ့စည်းပြီး နှစ်နှစ်အကြာတွင် တောင်အာဖရိက ပါဝင်လာခဲ့ရာမှ ယခုအခါ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံပေါင်း ၁၁ နိုင်ငံအထိ တိုးချဲ့လာပြီဖြစ်သည်။ အဖွဲ့ဝင်အသစ် များအဖြစ် အင်ဒိုနီးရှား၊ အီရန် နှင့် ဆော်ဒီအာရေဗျတို့ ပါဝင်လာခဲ့ပြီး၊ မလေးရှား၊ နိုင်ဂျီးရီးယား၊ ထိုင်းကဲ့သို့သော မဟာမိတ်နိုင်ငံ ၉ နိုင်ငံလည်း ရှိနေသည်။ BRICS အဖွဲ့သည် ပထဝီဝင်အနေအထား၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် နိုင်ငံရေးအရ အမြဲတမ်း ကွဲပြားခြားနားခဲ့သော အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှုသည် အစဉ်အမြဲ မေးခွန်းထုတ်စရာဖြစ်နေခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် အဖွဲ့ဝင် အကြီးဆုံးနိုင်ငံများအကြား ဆက်ဆံရေးတွင် တစ်ခါတစ်ရံ တင်းမာမှုများ ရှိခဲ့သည်ဟု လေ့လာသူများက သုံးသပ်ကြသည်။

ထို့ကြောင့် အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် နရန်ဒရာမိုဒီသည် ခုနစ်နှစ်ကျော်အတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် တရုတ်နိုင်ငံသို့ သွားရောက်မည်ဟု ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် ကြေညာ ခဲ့ခြင်းသည် အလွန်အရေးပါသည့် ကိစ္စဖြစ်သည်။ ၎င်းသည် ဝါရှင်တန်နှင့် တင်းမာမှု များ မြင့်တက်လာခြင်းက နယူးဒေလီနှင့် ပေကျင်းကြား အေးခဲနေသော ဆက်ဆံရေးကို ပြန်လည်နွေးထွေးလာစေရန် အထောက်အကူပြုနေသည့် လက္ခဏာဖြစ်နိုင်သည်။ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် ဘရာဇီးသမ္မတ လူးဝစ်အီနာစီယိုလူလာဒါဆေးလ်ဗားက ထရမ်၏ အကောက်ခွန်များအပေါ် BRICS အဖွဲ့အနေဖြင့် စုပေါင်းတုံ့ပြန်နိုင်ရေးအတွက် အိန္ဒိယနှင့် တရုတ်ခေါင်းဆောင်များကို ဖုန်းခေါ်ဆိုဆွေးနွေးရန် စီစဉ်နေကြောင်း ရိုက်တာသတင်းဌာနသို့ ပြောကြားခဲ့သည်။ "ဒီအခြေအနေမှာ တစ်နိုင်ငံချင်းစီ ဘယ်လိုလုပ်ဆောင်နေလဲဆိုတာကို သူတို့နဲ့ ဆွေးနွေးပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချသွားဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်" ဟု လူလားက ပြောကြားခဲ့သည်။ "ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး အင်အားကြီး နိုင်ငံများ ပါဝင်သည့် G20 အဖွဲ့တွင် BRICS အဖွဲ့ဝင် ၁၀ နိုင်ငံ ပါဝင်နေတယ် ဆိုတာကို သတိရဖို့ အရေးကြီးပါတယ်" ဟု ၎င်းက ထပ်လောင်းပြောကြားခဲ့သည်။

စုပေါင်းညီညွတ်သော ရှေ့တန်း

ရန်သူတစ်ဦးတည်းရှိခြင်းကဲ့သို့ စည်းလုံးညီညွတ်မှုကို မည်သည့်အရာကမျှ မပေးနိုင်သော်လည်း BRICS နိုင်ငံများအကြား ကွဲပြားခြားနားမှုများသည် ၎င်းတို့၏ စည်းလုံးမှုအင်အားကို ကန့်သတ်ထားနိုင်သည်ဟု ကျွမ်းကျင်သူများက သုံးသပ်ကြသည်။ လန်ဒန်အခြေစိုက် Eurizon SLJ Asset Management ကုမ္ပဏီ၏ CEO နှင့် co-CIO ဖြစ်သူ စတီဗင်ဂျန် (Stephen Jen) က BRICS အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံကြီး ၅ နိုင်ငံကြားရှိ ကုန်သွယ်ရေး ဆက်ဆံမှုများမှာ အားနည်းလျက်ရှိကြောင်း ထောက်ပြခဲ့သည်။ တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ ကုန်သွယ်မှုပမာဏသည် ၁၄% သာ ရှိနေ သည်။

ရုရှားနှင့် ဘရာဇီးတို့တွင် BRICS အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား ကုန်သွယ်မှု ပိုမိုများပြားနိုင်သော်လည်း တရုတ်နိုင်ငံ၏ ပို့ကုန် ၉% သာ BRICS အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသို့ ရောက်ရှိနေသည်။ ဤပမာဏသည် အာရှဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများသို့ တင်ပို့သည့် ၁၉% နှင့် အမေရိကန်သို့တင်ပို့သည့် ၁၅% ထက် သိသာစွာနည်းပါးနေသည်။ ၎င်းအပြင် စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် စစ်ရေးအရဆိုလျှင်လည်း ကမ္ဘာ့အဆင့်တွင် တရုတ်နိုင်ငံသည် အခြားအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများထက် ပိုမိုအရေးပါနေသည်ဟု ဂျန်က ပြောကြားခဲ့သည်။

စတီဗင်ဂျန် (Stephen Jen) က “BRICS ဟာ စာရွက်ပေါ်မှာသာ မဟာမိတ်ဖြစ်ပြီး လက်တွေ့မှာတော့ မဟုတ်ပါဘူး” ဟု ပြောကြားခဲ့သော်လည်း BRICS အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြား ကုန်သွယ်မှုများ ပိုမိုခိုင်မာလာနေသည့် လက္ခဏာများရှိနေပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ပြီးခဲ့သည့်နှစ်က တရုတ်-ရုရှား ကုန်သွယ်မှုသည် စံချိန်တင် ဒေါ်လာ ၂၄၄.၈ ဘီလီယံအထိရှိခဲ့သည်။ ထို့ပြင် တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယတို့သည် ရုရှားရေနံကို အကြီးဆုံး ဝယ်ယူသည့်နိုင်ငံများဖြစ်ခဲ့သည်။ တရုတ်နိုင်ငံသည် ဘရာဇီး၏ အကြီးဆုံးကုန်သွယ်ဖက်ဖြစ်ပြီး ဘရာဇီးပို့ကုန် ၂၈% နှင့် သွင်းကုန် ၂၄% ကို တာဝန်ယူထားသည်။ တရုတ်၏ ပဲပိစပ်သွင်းကုန် ၇၀% ခန့်သည်လည်း ဘရာဇီးနိုင်ငံမှ လာခြင်းဖြစ်သည်။ ဤအချက်အလက်များသည် BRICS အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများအကြားစီးပွားရေးဆိုင်ရာပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများတိုးတက်လာသည်ကိုပြသနေသည်။

အားနည်းသော မဟာမိတ်အဖွဲ့

အမေရိကန်သမ္မတဟောင်း ဒေါ်နယ်ထရမ်၏ အကောက်ခွန်မူဝါဒများသည် ကာလတိုတွင် BRICS နိုင်ငံများကို ကုန်သွယ်ရေး၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ငွေကြေးအသုံးပြုမှုကဲ့သို့သော နယ်ပယ်များတွင် ပိုမိုစည်းလုံးညီညွတ်စေနိုင်ကြောင်း လေ့လာသူများက သုံးသပ်ကြသည်။ ထရမ်၏ ဖိအားပေးမှုများကြောင့် BRICS အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများသည် စီးပွားရေးအရ အကျိုးစီးပွားအတွက်သာမက နိုင်ငံရေးအရပါ

စုပေါင်းပြီး ရှေ့တန်းတစ်ခု တည်ဆောက်ရန် လိုအပ် သည်ဟု ခံစားလာရနိုင်သည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းတို့အနေဖြင့် မည်မျှကြာအောင် စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ရပ်တည်နိုင် မည်ကို ခန့်မှန်းရန် ခက်ခဲနေဆဲ ဖြစ်သည်။

လက်ရှိအခြေအနေတွင် ထရမ်ပို၏ အကောက်ခွန်များသည် BRICS အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများကို တိုက်ရိုက်ထိခိုက်စေလျက်ရှိသည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲစီးပွားရေးရှိသော ဤနိုင်ငံ များ၏ တုံ့ပြန်ပုံသည် ကမ္ဘာ့မဟာမိတ် အဖွဲ့အစည်းများ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းနိုင်သည်ကို ပြသလျက်ရှိသည့် လက္ခဏာတစ်ခု ဖြစ်လာနိုင်ကြောင်း စောင့်ကြည့်နေကြသည်။

Source; <https://www.reuters.com/markets/could-trump-tariffs-become-bric-building-blocks-2025-08-07/>

ဦးနိုင်မင်းထွန်း

လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး

စီမံရေးရာနှင့်ငွေစာရင်းဌာနခွဲ

နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

ဥရောပအာရှ စီးပွားရေးသမဂ္ဂနှင့် အင်ဒိုနီးရှားတို့ လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်မှုအတွက် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုများ ပြီးမြောက်

ဥရောပအာရှ စီးပွားရေး ကော်မရှင် ၏ ကုန်သွယ်ရေးဝန်ကြီး Mr. Andrey Slepnev နှင့် အင်ဒိုနီးရှားသမ္မတနိုင်ငံ၊ စီးပွား ရေးရာ ညှိနှိုင်းရေးဝန်ကြီး Mr. Airlangga Hartarto တို့က လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်မှု သဘောတူစာချုပ်အတွက် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုများ ပြီးမြောက် အောင်မြင်ကြောင်း ကြေညာခဲ့ သည်။ အဆိုပါ သဘောတူစာချုပ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ နှစ်ဖက်ဆွေးနွေးမှုများကို ဗီဒီယို ကွန်ဖရင့်စနစ်ဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

“ဥရောပအာရှ စီးပွားရေးသမဂ္ဂသည် ချစ်ကြည်ရင်းနှီးသော မိတ်ဖက် နိုင်ငံများနှင့် စီးပွားရေးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကွန်ယက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်းနှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသည် BRICS အဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး လူဦးရေ သန်း ၃၀၀ ခန့်ရှိကာ အရှေ့တောင်အာရှတွင် အင်အားကြီး စီးပွားရေးနိုင်ငံများအနက် တစ်နိုင်ငံလည်းဖြစ်ကြောင်း” Andrey

Slepnev က မှတ်ချက်ပြုခဲ့သည်။

ဥရောပအာရှသမဂ္ဂအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံ ၅ နိုင်ငံနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် မိတ်ဖက်နိုင်ငံ၏ အကျိုးစီးပွားကို အလေးထားကြောင်း၊ အထူးသဖြင့် ၂၀၂၃ ခုနှစ် တွင် မော်စကိုမြို့၌ ကျင်းပခဲ့သည့် ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ဥရောပ-အာရှ စီးပွားရေး ဖိုရမ်ကျင်းပစဉ် ကာလအတွင်း ဥရောပအာရှ စီးပွားရေးသမဂ္ဂ-အင်ဒိုနီးရှား (EAEU-Indonesia) စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲအား ကြီးကျယ်ခမ်းနားစွာကျင်းပနိုင် ခဲ့ကြောင်း ဥရောပအာရှ စီးပွားရေးကော်မရှင်၏ ဝန်ကြီးက ပြောကြားခဲ့သည်။

“အခွန်လျှော့ချခြင်းသည် ဥရောပအာရှ စီးပွားရေးသမဂ္ဂနှင့် အင်ဒိုနီးရှား နိုင်ငံတို့အကြား ကုန်သွယ်မှုတန်ဖိုး အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၃ ဘီလီယံခန့်ကို သက်ရောက်စေပါကြောင်း၊ သဘောတူစာချုပ် စတင်အသက်ဝင်ပြီး ၃ နှစ်မှ ၅ နှစ် အတွင်း နှစ်နိုင်ငံအကြား အပြန်အလှန် ကုန်သွယ်မှုပမာဏ နှစ်ဆတိုးမြှင့်လာမည် ဟု မျှော်လင့်ပါကြောင်းနှင့် အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံသို့ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် စက်မှုကုန်စည်များ တင်ပို့မှု သိသိသာသာ တိုးမြှင့်လာစေရန် မျှော်လင့်ပါကြောင်း” ဥရောပအာရှ စီးပွားရေးကော်မရှင်၏ ကုန်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးက အလေးထားပြောကြားခဲ့သည်။

Mr. Andrey Slepnev၏ အဆိုအရ ဥရောပအာရှ စီးပွားရေးသမဂ္ဂသည် ပိုလီမာများ၊ ဓာတ်မြေဩဇာများ၊ စွမ်းအင်ထုတ်ကုန်များ၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများ၊ ပိုက်များ၊ သတ္တုများနှင့် သံမဏိမဟုတ်သော သတ္တုထွက်ကုန်များ၊ လျှပ်စစ်နှင့် စက်ပစ္စည်းကိရိယာများအပြင် ဂျုံ၊ ဂျုံမှုန့်၊ နို့မှုန့်၊ မုန့်များ၊ ဟာလာလ် အမဲသားနှင့် ကြက်သားများအား အင်ဒိုနီးရှား ဈေးကွက်သို့ ဦးစားပေး တင်ပို့သွားမည်ဖြစ်သည်။ သဘောတူစာချုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းမပြုမီ လိုအပ်သော ပြည်တွင်း လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများကို ဆောင်ရွက် ရမည် ဖြစ်သည်။

Source: <https://eec.eaeunion.org/en/news/eaes-i-indoneziya-zavershili-peregovory-o-svobodnoy-torgovle/>

ဒေါ်ချမ်းမြေ့မွန်

ဒုတိယဦးစီးမှူး

ဥရောပ၊ ဩစတြေးလျနှင့် အာဖရိကဌာနခွဲ

နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

အိန္ဒိယ-ဗြိတိန် လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်မှုသဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ်
ရေးထိုးခြင်းသည် နှစ်နိုင်ငံ ဆက်ဆံရေးအတွက် သမိုင်းဝင်နေ့တစ်နေ့ဖြစ်ကြောင်း
ဝန်ကြီးချုပ်မိုဒီပြောကြား

အိန္ဒိယ-ဗြိတိန် လွတ်လပ်သောကုန်သွယ်မှုသဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ်
ရေးထိုးခြင်းသည် နှစ်နိုင်ငံ ဆက်ဆံရေးအတွက် သမိုင်းဝင်နေ့တစ်နေ့ဖြစ်ကြောင်း
ဝန်ကြီးချုပ်မိုဒီပြောကြား အိန္ဒိယနှင့် ဗြိတိန်တို့သည် နှစ်နိုင်ငံကုန်သွယ်မှုကို မြှင့်တင်
ရန်နှင့် နှစ်နိုင်ငံလုံးရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်သောဈေးကွက်
ဝင်ရောက်ခွင့် ရရှိစေရန်ရည်ရွယ်၍ အိန္ဒိယ-ဗြိတိန် လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်မှု
သဘောတူစာချုပ်ကို ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၄ ရက်နေ့တွင် အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ်
မိုဒီ၏ ဗြိတိန် ခရီးစဉ်အတွင်း လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့သည်။ အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် မိုဒီသည်
လန်ဒန်ရှိ ဗြိတိန် ဝန်ကြီးချုပ် Mr. Keir Starmer ၏ နေအိမ်၌ တွေ့ဆုံစဉ် နှစ်နိုင်ငံ
ခေါင်းဆောင်နှစ်ဦး၏ ပူးတွဲသတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် အဆိုပါကုန်သွယ်မှု သဘော
တူစာချုပ်ကို ကြေညာရန် ပြောကြားခဲ့သည်။

အဆိုပါ သဘောတူစာချုပ်သည် နှစ်နိုင်ငံလုံးအတွက် များပြားသော
အကျိုး အမြတ်များကို ဆောင်ကြဉ်းပေးမည့်အပြင် လုပ်ငန်းစဉ်များမြှင့်တင်ရေး၊ လူနေမှု
အဆင့်အတန်းမြှင့်တင်ရေးနှင့် အလုပ်သမားများ၏ ဝင်ငွေကို ပိုမိုများပြားလာစေမည်
ဖြစ်ကြောင်းနှင့် အလုပ်အကိုင်နှင့် စီးပွားရေးအတွက်လည်း ကောင်းမွန်စေရုံသာမက
အကောက်ခွန်များ ဖြတ်တောက်ခြင်းဖြင့် နှစ်နိုင်ငံကုန်သွယ်မှုကို ပိုမိုမြန်ဆန်စေ
မည်ဖြစ်ကြောင်း ဗြိတိန်ဝန်ကြီးချုပ် Mr. Keir Starmer က သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ
တွင် ပြောကြားခဲ့သည်။

အိန္ဒိယ-ဗြိတိန် လွတ်လပ်သော
ကုန်သွယ်မှု သဘောတူစာချုပ်သည် ဗြိတိန်
ဈေးကွက်တွင် အိန္ဒိယ လယ်ယာထွက်ကုန်
နှင့် ပြုပြင်ပြီးဖြစ်သော စားသောက်ကုန်
လုပ်ငန်းများအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်
အလမ်းသစ်များကို ဖန်တီးပေးမည်ဖြစ်
ကြောင်း၊ တစ်ဖက်တွင်လည်း အိန္ဒိယအထည်အလိပ်၊ ဖိနပ်၊ ကျောက်မျက်နှာ
လက်ဝတ်ရတနာများ၊ ပင်လယ်စာနှင့် ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများအတွက် ပိုမို
ကောင်းမွန်သော ဈေးကွက်ဝင်ရောက်ခွင့်နှင့် အသေးစား၊ အငယ်စားနှင့် အလတ်စား
လုပ်ငန်းများ၊ စက်မှုလုပ်ငန်းများ၊ ဆေးဘက်ဆိုင်ရာ ကိရိယာများနှင့် အာကာသယာဉ်

အစိတ်အပိုင်းများကဲ့သို့သော ဗြိတိန်တွင်ထုတ်လုပ်သည့် ထုတ်ကုန်များကို သက်သာသည့်နှုန်းထားများဖြင့် ရရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း အိန္ဒိယဝန်ကြီးချုပ် မိုဒီက ပြောကြားခဲ့သည်။

ထို့အပြင် ဝန်ကြီးချုပ်မိုဒီက လာမည့် ဆယ်စုနှစ်အတွင်း နှစ်နိုင်ငံ၏ ဘက်စုံ မဟာဗျူဟာမြောက် မိတ်ဖက်ဆက်ဆံရေးအတွက် မျှော်မှန်းချက် ၂၀၃၅ ကိုလည်း ဆွေးနွေးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အဆိုပါ မျှော်မှန်းချက် ၂၀၃၅ သည် နည်းပညာ၊ ကာကွယ်ရေး၊ ရာသီဥတု၊ ပညာရေးနှင့် လူ့အချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှု စသည့် နယ်ပယ်များတွင် ခိုင်မာပြီး ယုံကြည်စိတ်ချရသော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအတွက် လမ်းပြမြေပုံတစ်ခု ဖြစ်လာမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

အဆိုပါ လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်မှုသဘောတူစာချုပ်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ အတွက် ပို့ကုန်အခွင့်အလမ်းများအပြင် အဓိက စက်မှုလုပ်ငန်းများအတွက်လည်း သိသိသာသာ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေရန် မျှော်လင့်ကြောင်း ဝန်ကြီးချုပ်မိုဒီက ပြောကြားခဲ့သည်။ အဆိုပါစာချုပ်သည် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသော ပြည်တွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများနှင့် စည်းမျဉ်းမူဘောင်များနှင့်လည်း ကိုက်ညီမှု ရှိကြောင်း၊ ကုန်သွယ်မှု အလေ့အကျင့်များတွင် ပိုမိုပွင့်လင်းမြင်သာမှုကို မြှင့်တင် နိုင်ရန် မျှော်လင့်ကြောင်း တာဝန်ရှိသူများက ပြောကြားခဲ့သည်။

အိန္ဒိယ-ဗြိတိန် လွတ်လပ်သော ကုန်သွယ်မှုသဘောတူစာချုပ်ကို လက်မှတ် မရေးထိုးမီ ဗြိတိန်အတိုက်အခံများ၏ ပြစ်တင်ဝေဖန်မှုကို ရင်ဆိုင် နေရသော ဝန်ကြီးချုပ် Mr. Keir Starmer သည် အဆိုပါ ကုန်သွယ်မှု သဘောတူစာချုပ်သည် ဗြိတိန်နိုင်ငံသားများအတွက် အလုပ်အကိုင် ထောင်ပေါင်း များစွာကို ဖန်တီးပေးမည်ဖြစ်ပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း သစ်များကို ဖန်တီးပေးမည် ဖြစ်ကြောင်းပြောကြားခဲ့သည်။

Source: <https://asianews.network/india-uk-sign-landmark-free-trade-agreement-historic-day-in-our-bilateral-relations-says-pm-modi/>

ဒေါ်ယမင်းသော်

ဦးစီးအရာရှိ

ဆွေးနွေးဖက်နိုင်ငံများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဌာနခွဲ

နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

မဲခေါင်သိပ္ပံ (Mekong Institute- MI) မှ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ငလျင်ဒဏ်သင့်ဒေသများသို့
ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အထောက်အပံ့ ပေးအပ်နိုင်ရေး အစီအစဉ်တစ်ခု
ပြင်ဆင်လျက်ရှိခြင်း

မဲခေါင်သိပ္ပံ (MI) အနေဖြင့် ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းဒေသ၌ ရစ်ချတာစကေး ၇.၇ ရှိသော ပြင်းထန် ငလျင်ကြောင့် ပျက်စီး ထိခိုက်မှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် မန္တလေး၊ နေပြည်တော်၊ စစ်ကိုင်းနှင့် ရှမ်းပြည်နယ် အပါအဝင် သဘာဝဘေးသင့် ဒေသများအား ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများပေးအပ်ရန် စီမံချက်အဆိုပြုလွှာ တစ်စောင်အားပြုစု၍ ၁၅-၇-၂၀၂၅ ရက်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သော မဲခေါင်သိပ္ပံ အုပ်ချုပ်မှုကော်မတီ အစည်းအဝေးတွင် တင်ပြ ဆွေးနွေးခဲ့ပြီး ယခုလကုန်တွင် ကျင်းပရန်ရှိသည့် မဲခေါင်သိပ္ပံ၏ အုပ်ချုပ်မှု ဘုတ် အဖွဲ့ အစည်းအဝေး(၁/၂၀၂၅)တွင် တင်ပြ၍ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံး၏ သဘောတူခွင့်ပြုချက်ရရှိရေး ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။

မဲခေါင်သိပ္ပံသည် အဆိုပါအစီအစဉ်ကို မဲခေါင်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများနှင့် အလှူရှင် နိုင်ငံ/ အဖွဲ့အစည်းများသို့ အလွတ်သဘောဖြန့်ဝေ၍ ဆွေးနွေးထားပြီး ၎င်းတို့၏ အတည်ပြုချက်ရရှိရေးနှင့် သဘောတူခွင့်ပြုချက် ရရှိရေးအတွက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။

မဲခေါင်သိပ္ပံက အဆိုပြုတင်ပြထားသည့် မြန်မာနိုင်ငံ သဘာဝဘေးပြန်လည် ထူထောင်ရေး အစီအစဉ် တွင် စီမံကိန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် အောက်ဖော်ပြပါ ဦးစားပေးကဏ္ဍနှစ်ခုကို ရွေးချယ်ထားပါသည်-

(က) စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး

(ခ) ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး

အဆိုပါ ကဏ္ဍ ၂ ခုအနက် MI သည် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကို ပထမဦးစားပေး အဖြစ် ရွေးချယ်ထားပြီး စီမံချက်အမည်ကို “မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကို အားဖြည့်ခြင်း” ဟု အမည်ပေးထားပါသည်။ GMS အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအစိုးရများ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များအနေဖြင့် MI ၏ စွမ်းရည် မြှင့်တင်ရေး အစီအစဉ်များတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ ပါဝင်သူများ (Stakeholder) ပိုမိုပါဝင်နိုင်မည့် အခွင့်အလမ်းများကို စဉ်းစားရန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံမှ ဆက်စပ်ပါဝင်သူများအတွက် အခြား GMS နိုင်ငံများရှိ ကောင်းမွန်သော လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို လေ့လာနိုင်ရေး အတွက် လေ့လာရေးခရီးစဉ်များ စီစဉ်ပေးရန် အဆိုပြု တင်ပြထားပါသည်။ MI

အနေဖြင့် အဆိုပါစီမံချက်ကို အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ ဦးဆောင်ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်များ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု မိတ်ဖက် အချို့တို့ထံ ၎င်းတို့၏ ကနဦးအကြံပြုချက်များ ရရှိရေးအတွက် မျှဝေထား ပြီးဖြစ်ပါသည်။

MI သည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ သဘာဝဘေးသင့်ဒေသများမှ လူမှုဘဝများ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဒေသဆိုင်ရာအထောက်အပံ့ အစီအစဉ် တစ်ရပ်အနေဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ပြင်ဆင်ထားခြင်းဖြစ်ရာ ပထမဦးစားပေး စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍအတွက် ပြင်ဆင်ထားသည့်ထောက်ပံ့မှု အစီအစဉ်ကို အောက်ပါ အတိုင်း အကျဉ်းချုပ်၍ ဖော်ပြအပ်ပါသည်-

စီမံကိန်းအမည် - မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ ပြန်လည်ထူထောင် ရေးကို အားဖြည့်ခြင်း၊

ရည်ရွယ်ချက် - မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေး အသွင်ပြောင်းရေး လုပ်ငန်းကို ပံ့ပိုးခြင်း၊ မဟာမိတ်များစွာ ပါဝင် သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အားပေးခြင်းနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေးဖွံ့ဖြိုးမှု မဟာဗျူဟာ (၂၀၂၅-၂၀၃၀)နှင့် ကိုက်ညီစေခြင်းတို့ဖြင့် စီးပွားရေး ခံနိုင်ရည်ရှိမှု၊ အစားအစာဖူလုံမှုနှင့် ရေရှည်တည်တံ့ သောဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် အဓိကအားဖြည့်ပေးရန်၊

မျှော်မှန်းရလဒ်

- (၁) မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် ရေရှည်တည်တံ့ သော ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ကို ဖန်တီးရန်၊
- (၂) အဖွဲ့အစည်းနှင့် လူသားအရင်းအမြစ်များ မြှင့်တင်ခြင်း၊ ဦးစားပေး TOT အစီအစဉ်များ၊ လေ့လာရေးခရီးများနှင့် ပူးပေါင်းသုတေသန လုပ်ငန်းများမှတစ်ဆင့်နည်းပညာဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုနှင့် လုပ်ငန်း လည်ပတ်မှု ထိရောက်မှုတို့ကို မြှင့်တင်ရန်၊
- (၃) ဆန်းသစ်တီထွင်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၏ ပါဝင်မှုကို အားပေးခြင်း၊ နည်းပညာ လွှဲပြောင်းမှုကို လွယ်ကူစေခြင်းနှင့် နယ်စပ်ဖြတ်ကျော် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို အားပေးခြင်းဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးတိုးတက်မှု နှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်မှုကို အရှိန်မြှင့်ရန်၊
- (၄) မြန်မာနိုင်ငံ၏ စိုက်ပျိုးရေးအခြေပြု အသေးစားနှင့် အလတ်စား

လုပ်ငန်းများ (SMEs) အတွက် ဈေးကွက်ဝင်ရောက်မှုကို အား ဖြည့်ခြင်းနှင့် စီးပွားရေးချိတ်ဆက်မှုများဖန်တီးခြင်း၊ နိုင်ငံတကာ ဈေးကွက်များသို့ ချဲ့ထွင်နိုင်ရန်ကူညီပေးခြင်းနှင့် ဈေးကွက် ချိတ်ဆက်မှုများ၊ စီးပွားရေးလက်တွဲမှုများနှင့် ကုန်သွယ်ရေး မိတ်ဖက်များကို ဖန်တီးပေးရန်။

အဓိကလုပ်ငန်းများ

- (၁) တန်ဖိုးကွင်းဆက် ပေါင်းစပ်မှုကို အားဖြည့်ခြင်းဖြင့် ဈေးကွက် ချိတ်ဆက်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်း၊
- (၂) စိုက်ပျိုးရေးထွက်ကုန်များကို ပြုပြင်ခြင်းနှင့် ကုန်သွယ်မှုကို တိုးချဲ့ ကာ ပိုမိုခိုင်ရည်ရှိပြီး ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သော စိုက်ပျိုးရေးစနစ်များကို ဖန်တီးခြင်း၊
- (၃) ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိသော စိုက်ပျိုးရေး နည်းလမ်း များကို မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေခြင်းဖြင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ရေရှည်တည်တံ့မှုကို သေချာစေခြင်း၊
- (၄) စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍတွင် ပုဂ္ဂလိက ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ တိုးမြှင့် လာစေခြင်းဖြင့် လယ်သမားများ၏ ဝင်ငွေကို တိုးတက်စေခြင်း။

အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့်မဟာဗျူဟာ - မြန်မာနိုင်ငံမှ နည်းပညာ ရှင်များအပါအဝင် မဟာမိတ်များစွာဖြင့်ဒေသအဆင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဆက်လက်၍လည်း ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ ပြန်လည်ထူထောင်ရေး အတွက် ဒေသဆိုင်ရာ ပြည်သူ့ ကျန်းမာရေး ဓာတ်ခွဲခန်းကွန်ရက် (Regional Public Health Laboratory-RPHL) နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ ဆေးပညာသိပ္ပံဌာန (Department of Medical Science- DMSc.) တို့နှင့် ပူးပေါင်း၍ မြန်မာနိုင်ငံမှ ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းများအား ရောဂါရှာဖွေရေး စွမ်းရည်များနှင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေး ဓာတ်ခွဲခန်း ဝန်ဆောင်မှုများကို အားဖြည့်ဆောင်ရွက်ရန် ရှိပါသည်။ ယင်းအစီအစဉ်ကိုလည်း ဘုတ်အဖွဲ့ဝင်များထံ တင်ပြရန် MI က ပြင်ဆင်လျက်ရှိပါသည်။ MI အနေဖြင့် ဤ အစီအစဉ် ၂ ခု အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်မှုကို အရှိန်မြှင့်တင်ရန်အတွက် ပါဝင်သူများ (Stakeholders) အချင်းချင်း ချိတ်ဆက်မှုများ လွယ်ကူချောမွေ့စေ ရန်နှင့် အရင်းအမြစ်များ စုဆောင်းရရှိရန် ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များနှင့် အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အား တိုက်တွန်းထားပါသည်။

မဲခေါင်သိပ္ပံ (Mekong Institute- MI) သည် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ကွန်ကင်းမြို့တွင် အခြေစိုက် ပြီး မဟာမဲခေါင်ဒေသခွဲ (Greater Mekong Subregion- GMS) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ဦးတည် ဆောင်ရွက်သည့် ဒေသတွင်း အစိုးရအချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် အဖွဲ့အစည်း (Inter-regional Government Organization - IGO) ဖြစ်ပါသည်။ အဓိကအားဖြင့် GMS ဒေသတွင်း အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော လူမှုစီးပွား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျှော့ချရေးအတွက် စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေး၊ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် စွမ်းအင် ရေရှည်တည်တံ့ရေး၊ လူမှုပေါင်းစည်းမှု၊ ဒစ်ဂျစ်တယ်စီးပွားရေးနှင့် လုပ်သား ပြောင်းရွှေ့မှု အစရှိသည့် ကဏ္ဍများတွင် အသိပညာနှင့် အတွေ့အကြုံဖလှယ်သည့် အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲများ၊ သင်တန်းများအား ကြီးမှူးကျင်းပစဉ်ပေးပါသည်။ အဆိုပါအစီအစဉ်များသို့ အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် အစိုးရဌာန များနှင့် ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်းများမှ ပါဝင်တက်ရောက်သူ ကိုယ်စားလှယ်များ အနေဖြင့် ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ စွမ်းဆောင်ရည်၊ အတွေ့အကြုံနှင့် အတွေးအခေါ်များ တိုးတက်ရရှိစေခြင်းဖြင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အဓိက အထောက်အကူပြုပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် နိုင်ငံခြားစီးပွား ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ နိုင်ငံခြား စီးပွား ဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာနအနေဖြင့် မဲခေါင် သိပ္ပံမှ ပြုလုပ်သော အစီအစဉ် များသို့ အစိုးရ/ ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်း များမှ သက်ဆိုင်ရာ ကဏ္ဍအလိုက် ကိုက်ညီ မှုရှိသော ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်တက်ရောက်နိုင်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက် ပေးခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီး ဌာနများမှ အဆိုပြုသည့် စီမံချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ မဲခေါင်သိပ္ပံ၏ ဘုတ်အဖွဲ့ အစည်းအဝေးများတွင် ထည့်သွင်းဆွေးနွေး အဆိုပြုခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ရလဒ်များ၊ ဖော်ပြချက်များအပေါ် သဘောထား မှတ်ချက် ပြန်ကြားညှိနှိုင်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ မဲခေါင်သိပ္ပံမှ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငလျင်ဘေးသင့်ဒေသများ ပြန်လည် ထူထောင်ရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍနှင့် ကျန်းမာရေးကဏ္ဍတို့တွင် စွမ်းရည် မြင့်မားရေးဆိုင်ရာ အကူအညီများပေးအပ်ရန် စီစဉ်လျက်ရှိကြောင်းနှင့် မြန်မာ

နိုင်ငံမှ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၊ ဂျီအမ်အက်စ်အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ၊ ဖွံ့ဖြိုးမှုမိတ်ဖက်များ ပါဝင်သည့် ဒေသအဆင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှု ပုံစံဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဖြစ်ပါကြောင်း အသိပေးလိုက်ရပါသည်။

Source: ကုလသမဂ္ဂနှင့် နိုင်ငံတကာအစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများဌာနခွဲ၊

ဒေါ်မိုးမိုးနိုင်

ညွှန်ကြားရေးမှူး

ကုလသမဂ္ဂနှင့် နိုင်ငံတကာအစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများနှင့်

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ ဌာနခွဲ

နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

ရုရှားနိုင်ငံမှ ရေနံကို ဆက်လက်ဝယ်ယူနေခြင်းကြောင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ကုန်စည်များအပေါ် အကောက်ခွန် တိုးမြှင့်ကောက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း အမေရိကန်နိုင်ငံ သမ္မတဒေါ်နယ်ထရမ်ပြောကြား

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁ ရက်တွင် အမေရိကန်နိုင်ငံသမ္မတ ဒေါ်နယ်ထရမ်က အိန္ဒိယနိုင်ငံအနေဖြင့် ရုရှားနိုင်ငံမှ ရေနံများ ဆက်လက်ဝယ်ယူနေခြင်းကြောင့် အကောက်ခွန်များ တိုးမြှင့်ကောက်ခံမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ အမေရိကန်နိုင်ငံသမ္မတ ဒေါ်နယ်ထရမ်က အိန္ဒိယနိုင်ငံအနေဖြင့် ရုရှားနိုင်ငံမှ ရေနံများကို အမြောက်အမြား ဝယ်ယူနေရုံသာမကဘဲ ဝယ်ယူထားသည့် ရေနံများကို ဈေးကွက်အတွင်း အမြတ်ကြီးစွာဖြင့် ရောင်းချလျက်ရှိကြောင်း ၎င်း၏ Truth Social လူမှုကွန်ယက် စာမျက်နှာတွင် ရေးသားထားပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်နေသည့်အတွက် အမေရိကန်နိုင်ငံမှ အိန္ဒိယနိုင်ငံအပေါ် အကောက်ခွန်များ တိုးမြှင့်ကောက်ခံသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ သို့သော် ရုရှားနိုင်ငံမှ ရေနံ တင်သွင်းမှုအတွက် အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် ဥရောပသမဂ္ဂတို့က တရားမျှတမှုမရှိ ပစ်မှတ် ထားလျက်ရှိကြောင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံက တုံ့ပြန် ပြောကြားထားပါသည်။

အကောက်ခွန်များသည် သွင်းကုန်လုပ်ငန်းရှင်များမှ တိုက်ရိုက်ပေးဆောင်ရသည့် အကောက်ခွန်များ ဖြစ်သော်လည်း ဈေးနှုန်းမြင့်မားမှုသည် ကုန်စည်များ၏ ဝယ်လိုအားကို ကျဆင်းစေပြီး ကုန်ပစ္စည်းများ တင်ပို့သည့်နိုင်ငံများကို သွယ်ဝိုက်သောနည်းဖြင့် ထိခိုက်နစ်နာစေမည်ဖြစ်ကာ တင်သွင်းသည့် နိုင်ငံများကိုလည်း အကောက်ခွန်သက်သာသော နိုင်ငံမှ ဝယ်ယူရန် သို့မဟုတ် ပြည်တွင်း ထုတ်လုပ်မှုကို မြှင့်တင်ရန် လှုံ့ဆော်ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

လွန်ခဲ့သည့်သီတင်းပတ်က အမေရိကန်နိုင်ငံ သမ္မတဒေါ်နယ်ထရမ်က အိန္ဒိယ နိုင်ငံမှ ကုန်စည်များအပေါ် အကောက်ခွန်အနိမ့်ဆုံး ၂၅ ရာခိုင်နှုန်း တိုးမြှင့် ကောက်ခံသွားရန် ပြောကြားခဲ့ပြီး အဆိုပါအကောက်ခွန်နှုန်းသည် ယခု သီတင်းပတ် အကုန်တွင် စတင်အသက်ဝင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ ကုန်စည်များအပေါ် လက်ရှိတွင် အနိမ့်ဆုံး အကောက်ခွန် နှုန်း ၁၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ကောက်ခံလျက်ရှိပြီး ရုရှားနိုင်ငံမှ ရေနံကို ဆက်လက်ဝယ်ယူပါက အိန္ဒိယနိုင်ငံအား မည်သည့် အကောက်ခွန် နှုန်းထားအသစ်ဖြင့် ကောက်ခံမည်ကို အမေရိကန်နိုင်ငံ သမ္မတ ဒေါ်နယ်ထရမ်က သတ်မှတ်ထားခြင်းမရှိပါ။ ရုရှားနိုင်ငံမှ ယူကရိန်းနိုင်ငံအပေါ် စစ်ပွဲစတင်အပြီး သမားရိုးကျ ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများသည် ဥရောပသို့ ဈေးကွက်လမ်းကြောင်း ပြောင်းလဲသွားခြင်းကြောင့် ရုရှားနိုင်ငံမှ စတင်တင်သွင်းရ ခြင်းဖြစ်ကြောင်း အိန္ဒိယ နိုင်ငံ၊ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာနက ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ တင်သွင်းကုန် များသည် အိန္ဒိယနိုင်ငံမှ စားသုံးသူများ အတွက် တွက်ချေကိုက်ညီမှုရှိပြီး ဝယ်ယူ နိုင်သော စွမ်းအင်ဈေးနှုန်း ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်၍ တင်သွင်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၏ ပြောရေးဆိုခွင့်ရှိသူ

Randhir Jaiswal မှ ဆိုရှယ် မီဒီယာတွင် ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။

အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် ဥရောပသမဂ္ဂတို့သည်လည်း ရုရှားနိုင်ငံနှင့် နက်ရှိုင်းစွာ ကုန်သွယ်လျက်ရှိသည်ဟု အိန္ဒိယနိုင်ငံက ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံအပေါ် ပစ်မှတ်ထားမှုသည် တရားမျှတမှုမရှိဘဲ ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှု မရှိကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ စီးပွားရေးအင်အားကြီး နိုင်ငံများကဲ့သို့ပင် အိန္ဒိယနိုင်ငံသည် ၎င်း၏ အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားနှင့် စီးပွားရေး လုံခြုံရေးကို ကာကွယ်ရန် လိုအပ်သည့် အစီအမံအားလုံးကို လုပ်ဆောင် သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာချက်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ခုရက်ပိုင်းအတွင်း ယူကရိန်းနှင့် ရုရှားနိုင်ငံတို့အကြား အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ရရှိရန် ရုရှားနိုင်ငံသမ္မတ ဗလာဒီမာပူတင်အပေါ် ဖိအားများ တိုးမြှင့်လာခြင်းကြောင့်

အမေရိကန်နိုင်ငံသမ္မတ ဒေါ်နယ်ထရမ်၏ အိန္ဒိယနိုင်ငံအပေါ် အကောက်ခွန်တိုးမြှင့်
ကောက်ခံရန် ခြိမ်းခြောက်မှု ထွက်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်ပါသည်။

Source: <https://edition.cnn.com/2025/08/04/business/india-trump-tariffs-russian-oil>

ဒေါ်သန္တာအောင်

ဒုတိယဦးစီးမှူး

ဆွေးနွေးဖက်နိုင်ငံများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဌာနခွဲ
နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

**အမေရိကန်သမ္မတ ဒေါ်နယ်ထရမ်၏ ချစ်ပ်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ
ကင်းလွတ်ခွင့်များကြောင့် နည်းပညာကုမ္ပဏီကြီးများ အားကောင်းလာပြီး
ဈေးကွက်မြင့်တက်လာ**

အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို တစ်ပိုင်းလျှပ်ကူး
ပစ္စည်းအပေါ် ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း အခွန်စည်း ကြပ်မှုမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ပေးမည်ဟု
Donald Trump က ပြောကြားပြီးနောက် နာမည်ကြီး ချစ်ပ်ကုမ္ပဏီများသည်
ကြီးကြီးမားမား အမြတ်အစွန်းများ ရရှိသဖြင့် ကြာသပတေးနေ့တွင် အာရှအစု
ရယ်ယာများ မြင့်တက်လာခဲ့ပါသည်။

အဆိုပါ တိုးတက်မှုများသည် Wall
Street မှ အားကောင်းသော ဦးဆောင်
မှုဖြင့် စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ဗဟိုဘဏ်သည်
လာမည့်လတွင် အတိုးနှုန်းများကို လျှော့ချ
နိုင်ဖွယ်ရှိသည်ဟူသော မျှော်လင့်ချက်များ
ကြောင့် တိုးတက်မှု အရှိန်အဟုန်ကို
ဆက်လက်ထိန်းထားနိုင်ခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံပေါင်း ဒါဇင်များစွာအပေါ် စည်းကြပ်ခွန်များ စတင်ကောက်ခံမည့်
ရက်မတိုင်မီ တစ်ရက်အလိုတွင် သမ္မတက ချစ်ပ်ပြားများနှင့် တစ်ပိုင်းလျှပ်ကူး
ပစ္စည်းများအပေါ် အခွန်အကြီးအကျယ် စည်းကြပ်မည်ဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့
ပါသည်။

ငင်းက အခွန်နှုန်းထားသည် “၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း” ဖြစ်မည်ဟု ပြောကြားခဲ့

သော်လည်း အချိန်ဇယားကိုမူ ဖော်ပြခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ သို့သော်လည်း Apple ကဲ့သို့သော ကုမ္ပဏီများအတွက် သတင်းကောင်းမှာ အမေရိကန်တွင် စက်ရုံတည်ဆောက် နေပါက သို့မဟုတ် အမေရိကန်တွင် စက်ရုံတည်ဆောက်မည်ဆိုပါက မည်သည့် အခွန်မှ ကောက်ခံမည် မဟုတ်ဟု ၎င်းက ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ရှယ်ယာများ မြင့်တက်မှုတွင် ထိုင်ဝမ်၏ TSMC ကုမ္ပဏီကြီးက ဦးဆောင်ခဲ့ပြီး ဈေးကွက်စတင်ချိန်တွင် ၅ ရာခိုင်နှုန်းနီးပါး မြင့်တက်ခဲ့ပါသည်။ ထိုင်ဝမ်၏ အမျိုးသားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကောင်စီ အကြီးအကဲ Liu Chin-ching က ကုမ္ပဏီသည် အခွန်ကင်းလွတ်မည်ဟု ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

အရီဇီးနားပြည်နယ်တွင် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကို အရှိန်မြှင့်လုပ်ဆောင် နေသော TSMC သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ဒေါ်လာ ၁၆၅ ဘီလီယံအထိ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ကတိပြုထားပြီး ၎င်းသည် အမေရိကန်သမိုင်းတွင် တစ်ခုတည်း သော အကြီးဆုံးနိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြစ်သည်ဟု ကုမ္ပဏီက ပြီးခဲ့သည့် မတ်လတွင် ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ ကမ္ဘာ့အကြီးဆုံး စီးပွားရေးနိုင်ငံဖြစ်သည့် အမေရိကန်တွင် ဘီလီယံပေါင်းများစွာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသည့် ဆိုးလ်အခြေစိုက် Samsung သည် တောင်ကိုရီးယား ပြိုင်ဘက်ဖြစ်သော SK hynix ထက်လည်း နှစ်ရာခိုင်နှုန်းကျော် မြင့်တက်လာခဲ့ပါသည်။

Apple နှင့် ချိတ်ဆက်ထားသော ကုမ္ပဏီများသည်လည်း အကျိုးမြတ်များ ရရှိခဲ့ပြီး Apple သည် အမေရိကန်တွင် နောက်ထပ် ဒေါ်လာ ၁၀၀ ဘီလီယံ ထပ်မံ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမည်ဟု ပြောကြားပြီးနောက် လာမည့် ၄ နှစ်အတွင်း ကတိကဝတ် ပြုထားသော စုစုပေါင်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပမာဏမှာ ဒေါ်လာ ၆၀၀ ဘီလီယံအထိ ရောက်ရှိလာမည် ဖြစ်ပါသည်။ Foxconn နှင့် Pegatron နှစ်ခုစလုံးသည် ထိုင်ဝမ် (တရုတ်-တိုင်ပေ) တွင် မြင့်တက်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း Tokyo Electron နှင့် Renesas တို့သည် ဂျပန်နှင့် ကုန်သွယ်မှုတွင် ကျဆင်းသွားခဲ့ပါသည်။

ထရမ်၏ မှတ်ချက်စကားသည် ကုန်သွယ်ဖက်များအပေါ် ကောက်ခံသော “အပြန်အလှန် စည်းကြပ်ခွန်များ” မစတင်မီ နာရီပိုင်းအလိုတွင် ထွက်ပေါ်လာပြီး ရုရှားရေနံဝယ်ယူမှုပြုလုပ်သော အိန္ဒိယကို ၎င်း၏ အခွန်စည်းကြပ်မှုအား နှစ်ဆတိုး ကာ ၅၀ ရာခိုင်နှုန်းအထိ တိုးမြှင့်လိုက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဘရာဇီးလ် သမ္မတဟောင်း Jair Bolsonaro ကို တရားစွဲဆိုမှုအပေါ် ပစ်မှတ်ထားပြီး Trump က လက်တင် အမေရိက၏ အကြီးဆုံးစီးပွားရေးဖြစ်သော ဘရာဇီးလ်နိုင်ငံ၏ ကုန်ပစ္စည်းများ အပေါ် ၅၀ ရာခိုင်နှုန်း ကောက်ခံမှုသည် ဩဂုတ်လ ၆ ရက်နေ့တွင် စတင်ခဲ့ပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများသည် ဆွစ်ဇာလန်အပါအဝင် အခြားနိုင်ငံများနှင့် ဆွေးနွေးပွဲများ၊ အိမ်ဖြူတော်နှင့် နယူးဒေလီ တို့ကြားတွင် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းမှုများကို စောင့်ကြည့် လေ့လာနေပြီး ယခုအပတ်မှစတင်၍ ၃၉ ရာခိုင်နှုန်း ကောက်ခံမှုတွင် အသက်ဝင် လာပါသည်။ အာရှဈေးကွက်များသည် အမေရိကန်သမ္မတ၏ အခွန်အကောက် ကြေညာချက်ကြောင့် ၎င်းတို့၏ ယှဉ်ပြိုင်မှုကိုတိုးချဲ့လာပြီး ပြီးခဲ့သည့် သီတင်းပတ် အတွင်း ဆုံးရှုံးမှုများစွာကို ပြန်လည်ရရှိခဲ့ပါသည်။

Source: <https://www.khmertimeskh.com/501734401/markets-rise-as-trump-chip-exemptions-boost-tech-giants/>

ဒေါ်ခင်စုနိုင်ထွန်း

ဦးစီးအရာရှိ

ဆွေးနွေးဖက်နိုင်ငံများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဌာနခွဲ

နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

TICAD အစည်းအဝေးတွင် စီးပွားရေးဇုန်အသစ်အတွက် ဂျပန်အဆိုပြုဖွယ်ရှိ

ဂျပန်အစိုးရသည် ယခုလတွင် အိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံကျင်းပမည့် အာဖရိက ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ ညီလာခံ၌ အိန္ဒိယမှ အာဖရိကအထိ ပါဝင်သည့် စီးပွားရေးဇုန်သစ်တစ်ခုအတွက် အဆိုပြုရန် စီစဉ်နေကြောင်း သိရှိရပါသည်။ အာဖရိက

ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဆိုင်ရာ တိုကျိုနိုင်ငံတကာညီလာခံ (Tokyo International Conference on African Development-TICAD) ကို Yokohama မြို့တွင် ဩဂုတ်လ ၂၀ ရက်မှစ၍ ၃ ရက်ကြာ ကျင်းပသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဂျပန်မှ ဦးဆောင်သည့် အဆိုပါညီလာခံကို ၃ နှစ်လျှင် တစ်ကြိမ် ကျင်းပလေ့ရှိပါသည်။

အိန္ဒိယမှ အရှေ့အလယ်ပိုင်းကိုဖြတ်၍ အာဖရိကတိုက်အထိ ဖြန့်ကျက် ထားသည့် အဆိုပါဒေသသည် စီးပွားရေးတိုးတက်မှု၏ ဗဟိုချက် ဖြစ်လာနိုင်သည် ဟု ယူဆ၍ ဂျပန်အစိုးရက အဆိုပါအစီအစဉ်ကို စည်းရုံးလှုံ့ဆော်သွားရန် ရည်ရွယ် ထားပါသည်။ လွတ်လပ်ပွင့်လင်းသည့် အင်ဒို-ပစိဖိတ်ဒေသကို အခြေခံလျက် လွတ်လပ်ပြီးတရားမျှတသည့် စီးပွားရေးဇုန်တစ်ခု တည်ဆောက်ရန်နှင့် ဒေသတွင်း ချိတ်ဆက်မှု အားကောင်းလာစေရန် ဂျပန်က မျှော်မှန်းထားပါသည်။

အာဖရိကနိုင်ငံများအပါအဝင် Global South နှင့် ဆက်ဆံရေးကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် အဆိုပြုထားသည့် အဆိုပါဇုန်တွင် ဂျပန်စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၏ ကုန်သွယ်မှုနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ချဲ့ထွင်ရန်အတွက် ကြိုးပမ်းမှုများကို ပံ့ပိုးကူညီရန်လည်း ဂျပန်အစိုးရက ရည်မှန်းထားကြောင်း သိရှိရပါသည်။

Source: https://www3.nhk.or.jp/nhkworld/my/news/20250810_13/

ဒေါ်ဒေစီထွန်း

ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး

ဖွံ့ဖြိုးမှုစီမံခန့်ခွဲရေးနှင့်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးဌာနခွဲ
နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

အမေရိကန်၏ အကောက်ခွန်နှုန်းအသစ်ဖြင့် အခွန်စည်းကြပ်ရန် နောက်ဆုံးသတ်မှတ်ရက် မတိုင်မီ ထိုင်း နှင့်ကုန်သွယ်မှု သဘောတူညီချက်ရရှိခဲ့

အမေရိကန်သမ္မတ Donald Trump ၏ အခွန်စည်းကြပ်မှု နောက်ဆုံးသတ်မှတ်ရက် ဩဂုတ်လ ၁ ရက် မတိုင်မီ နာရီပိုင်းအလိုတွင် အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၊ ထိုင်းနိုင်ငံတို့အကြား ကုန်သွယ်မှုသဘောတူညီချက်များ ရရှိခဲ့သည်ဟု အမေရိကန်ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီး Howard Lutnick က ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

အမေရိကန် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီးက ကမ္ဘောဒီးယားနှင့် ထိုင်းနိုင်ငံတို့ နှစ်နိုင်ငံနယ်စပ်တင်းဆာမှု ဖြစ်ပွားပြီးနောက် သီတင်းပတ်အကုန်တွင် နှစ်နိုင်ငံ တာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆွေးနွေးမှုများအပြီး ညှိနှိုင်းမှုများကို သမ္မတ Trump ကိုယ်တိုင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါဆွေးနွေးပွဲ များအပြီးတွင် အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေးကို တရားဝင်ကြေညာခဲ့ပြီး နှစ်နိုင်ငံလုံးနှင့်ကုန်သွယ်မှု သဘောတူညီချက်များကို တရားဝင် အတည်ပြုနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဤတိုးတက်မှုများသည် Trump ၏ ကုန်သွယ်မှုသဘောတူညီချက်များ သတ်မှတ်ချိန် နီးကပ်လာသည်နှင့်အမျှ အရှေ့တောင်အာရှနိုင်ငံများနှင့် စီးပွားဆက်ဆံရေးကို ခိုင်မာစေရန် အမေရိကန်၏ အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်

နေမှုကို ပြသနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

Source: <https://www.kaahooninternational.com/economics/562398>

ဒေါ်ဆုရွန်းလဲ့ခင်

ဒုတိယဦးစီးမှူး

ဆွေးနွေးဖက်နိုင်ငံများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဌာနခွဲ

နိုင်ငံခြားစီးပွားဆက်သွယ်ရေးဦးစီးဌာန

**အမေရိကန်နိုင်ငံနှင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံအကြား ကုန်သွယ်ရေးသဘောတူညီချက်သည်
အမေရိကန် နိုင်ငံအတွက် သီးသန့်ဦးစားပေးသဘောတူညီချက်တစ်ခု
ဖြစ်နေပါသလား**

၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံနှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ တို့သည် နိုင်ငံနှစ်နိုင်ငံအကြား အပြန်အလှန်ကုန်သွယ်ရေးသဘောတူစာချုပ်တစ်ခု ချုပ်ဆိုခဲ့ကြပြီး ထိုသဘောတူညီချက်တွင် ပါဝင်သောအချက်များကြောင့် နိုင်ငံ တကာနှင့် ဒေသတွင်းမှ အာရုံစိုက်မှုများစွာ ရရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုသဘောတူစာချုပ်ကို ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံသမ္မတ ဖာဒီနန်မာကိုစ်နှင့် အမေရိကန်သမ္မတ ဒေါ်နယ်လ်ထရပ်တို့၏ White House တွင် ကျင်းပသည့် အဆင့်မြင့်ဆွေးနွေးပွဲပြီးနောက် ကြေညာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး ထိုသဘောတူညီချက်အရ အမေရိကန်နိုင်ငံကုန်ပစ္စည်းများကို ဖိလစ်ပိုင် နိုင်ငံသို့ တင်သွင်းရာတွင် အခွန်ကင်းလွတ်ခွင့် ပေးထားသော်လည်း ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ ကုန်ပစ္စည်းများကို အမေရိကန်နိုင်ငံသို့ တင်သွင်းရာတွင် အခွန် ၁၉ ရာခိုင်နှုန်းကို ဆက်လက်ထားရှိပါသည်။

သမ္မတနှစ်ဦးစလုံးမှ ထိုသဘောတူစာချုပ်ကို သံတမန်ရေးရာ အောင်မြင်မှုအဖြစ် ဖော်ပြထားသော်လည်း အသေးစိတ်အချက်အလက်များအရ ညှိမျှမှု မရှိသည့် ညှိနှိုင်းမှုတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ဟပ်နေပါသည်။ ထိုသဘောတူညီ ချက်သည် စီးပွားရေးအရသာမက အမေရိကန်နိုင်ငံ-ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ သမိုင်းဝင် မိတ်ဖက်ရေးရာ ဆက်ဆံမှုကို အားကောင်းစေသည့် သဘောတူညီမှုတစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် တရုတ်နှင့် အရှေ့အာရှဒေသရေးရာ တင်းမာနေသော အခြေ အနေတွင် အမေရိကန်နိုင်ငံအား ပထဝီနိုင်ငံရေးအရလည်း ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ပါ သည်။

၂၀၂၄ ဘဏ္ဍာရေးခုနှစ်အရ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံမှ အမေရိကန်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့ သည့် ကုန်ပစ္စည်းတန်ဖိုးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၄.၁ ဘီလီယံဖြစ်ခဲ့ပြီး အမေရိကန်

နိုင်ငံဘက်တွင် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၅ ဘီလီယံ နီးပါး ကုန်သွယ်ရေးလို့ငွေ (trade deficit) ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ယခုချုပ်ဆိုသည့် သဘော တူညီချက်အရ အခွန် ၁၉ ရာခိုင်နှုန်း ထားရှိခြင်းသည် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ၏ လျှပ်စစ်ပစ္စည်း၊ အဝတ် အထည်နှင့် စားသောက်ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးစသည့် ကဏ္ဍများတွင် ထိခိုက်စေမည် ဖြစ်ပြီး အမေရိကန် နိုင်ငံထုတ်ကုန် များအနေဖြင့် စားသုံးသူဦးရေ ၁၁၀ သန်းကျော် သော ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ ဈေးကွက်တွင် ချက်ချင်းဈေးနှုန်း အားသာချက်ရရှိစေမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်အမတ်များနှင့် စက်မှု ကဏ္ဍဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင်များမှ စိုးရိမ် နေကြပြီး အခွန် ၂၀ ရာခိုင်နှုန်းထက် လျော့နည်းသည့်အတွက် သက်သာသည် ဟု ထင်မြင်သူများရှိသော်လည်း ၁၉ ရာခိုင်နှုန်း သတ်မှတ်ထားခြင်းသည် အောင်မြင်မှုမဟုတ်ဟု ဝေဖန်သူများမှ ဆိုကြပါသည်။ ထို့အပြင် အကောင်အထည် ဖော်မှုများ၊ ကဏ္ဍလိုက် သတ်မှတ်ချက်များ သို့မဟုတ် ကာလအလိုက် ပြန်လည် သုံးသပ်မည့် အစီအမံများ မပါဝင်သဖြင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရှိ လုပ်ငန်းများအတွက် မသေချာမှုများ ဆက်လက်တည်ရှိနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ- အမေရိကန်နိုင်ငံ ကုန်သွယ်ရေး သဘောတူစာချုပ်သည် ယနေ့ အင်ဒို-ပစိဖိတ် ဒေသတွင် သံတမန်ရေးရာ၊ ကုန်သွယ်ရေးနှင့် လုံခြုံရေးများသည် ဆက်စပ်လျက် ရှိနေသည်ကို ဖော်ပြနေသည့် ထင်ရှားသည့် ဥပမာတစ်ခုအဖြစ် ရပ်တည်နေပါသည်။ ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံ ကုန်ပစ္စည်းများအနေဖြင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ ဈေးကွက်သို့ ဆက်လက် ဝင်ရောက်နိုင်သော်လည်း အမေရိကန်နိုင်ငံ ကုန်ပစ္စည်းများအတွက်သာ အကျိုးရှိပြီး ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံစက်မှု လုပ်ငန်းများအတွက် အခက်အခဲများ တွေ့ကြုံလာနိုင်ကာ အကျိုးမရှိသော အခြေအနေကို လက်ခံရခြင်း ဖြစ်နေပါသည်။

Source: <https://www.aseanbriefing.com/news/inside-the-philippines-u-s-trade-deal-zero-tariffs-for-america-19-for-manila/>

ဒေါ်ခင်သီတာဇင်

ဦးစီးအရာရှိ

လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်သုတေသနဌာနခွဲ

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန

မဲခေါင်မြစ်တစ်လျှောက် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၉၇ သန်း ကုန်ကျခံ တည်ဆောက်မည့် အထူးစီးပွားရေးဇုန်

အမေရိကန် ကုမ္ပဏီတစ်ခုသည် ဒေသတွင်းနှင့် ကမ္ဘာ့ကုန်သွယ် ရေးတွင် ကမ္ဘောဒီးယား၏ အခန်း ကဏ္ဍအား အားကောင်းလာစေရန် အတွက် ဥရောပနှင့် အမေရိကန် ကုန်ထုတ်လုပ်သူများကို ဆွဲဆောင်ရန်အတွက် မဲခေါင်မြစ်တစ်လျှောက် အထူးစီးပွားရေးဇုန် (SEZ) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၉၇ ဒသမ ၆ သန်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် ပြင်ဆင်နေပါသည်။

အမေရိကန်ကုမ္ပဏီကြီးတစ်ခုက ကမ္ဘောဒီးယား၏ ဈေးကွက် အလား အလာကို စဉ်ဆက်မပြတ် စိတ်ဝင်စား နေကြောင်း စက်မှု၊ သိပ္ပံ၊ နည်းပညာနှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု (MISTI) ၏ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး Heng Sokkung က ပြောကြား ခဲ့ပါသည်။

MISTI အတွင်းရေးမှူးသည် ၎င်းရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုပရောဂျက်၏ အမည် သို့မဟုတ် တည်နေရာ အတိအကျကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းမရှိသော်လည်း ကုမ္ပဏီ အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်တွင် လေ့လာရေး မစ်ရှင်ငါးခုကို လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြောင်း အတည်ပြုခဲ့ပါသည်။ ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် ဗျူဟာမြောက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အခွင့်အလမ်းများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပေါ်ထွက်နေသော ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေး ဆိုင်ရာ အကျိုးကျေးဇူးများကို အာရုံစိုက်လျက်ရှိပါသည်။

Sokkung ၏ ပြောကြားချက်အရ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူသည် ဥရောပနှင့် အမေရိကန်ကုမ္ပဏီများမှ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို ဆွဲဆောင်ရန် ရည်ရွယ်၍ မဲခေါင်မြစ်တလျှောက် အထူးစီးပွားရေးဇုန်တစ်ခု ဖော်ဆောင်ရန် စီစဉ်ထားကြောင်း သိရပါသည်။ “အဆိုပြုထားသည့် စီမံကိန်းသည် စုစုပေါင်း အရင်းအနှီး ကတိကဝတ် အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၂၉၇.၆ သန်းနှင့် ဟက်တာ ၁၀၀ နီးပါး ကျယ်ဝန်းမည်” ဟု ဆိုထား ပါသည်။

ထိုစီမံကိန်းသည် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ၏ စက်မှုအခြေခံကို အားကောင်းလာ စေရန်နှင့် နိုင်ငံအား တန်ဖိုးမြင့်သော ကမ္ဘာ့ထောက်ပံ့ရေးကွင်းဆက်များအဖြစ် ပေါင်းစည်းရန်၊ ၎င်း၏ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းကို မြှင့်တင်ရန်နှင့် ပိုမိုအဆင့်မြင့်သော ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ကုန်သွယ်မှုအခွင့်အလမ်းများတွင် ပါဝင်နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်

ထားပါသည်။

MISTI အတွင်းရေးမှူးမှ ပထမအဆင့်အနေဖြင့် ပို့ကုန်ဝင်ငွေ အမြန်ရရှိရန် နှင့် ကျွမ်းကျင်သော အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးနိုင်စေရန် ပြုပြင်ခြင်း နှင့် ပရိဘောဂထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ကြောင်း မှတ်ချက်ပြုခဲ့ပါသည်။

၎င်း၏ဒုတိယအဆင့်တွင် အထူးစီးပွားရေးဇုန်သည် အကြီးစားစက်မှု လုပ်ငန်းနှင့် နည်းပညာအခြေခံသည့် ကဏ္ဍများသို့ ချဲ့ထွင်မည်ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘောဒီးယား သည် စက်မှုလုပ်ငန်းအခြေခံကို ကွဲပြားစေကာ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်အတွက် အဆင့်မြင့် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်လုပ်မှုများတွင် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းကို မြှင့်တင် ပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

မဲခေါင်မြစ်သည် စီမံကိန်းအောင်မြင်မှုတွင် အဓိကကျသောအခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်မည်ဖြစ်ကြောင်း Sokkung မှ အလေးပေးပြောကြားခဲ့ပြီး အထူးသဖြင့် စီစဉ်ထားသည့် Funan Techo Canal (FTC) မှတစ်ဆင့် ပင်လယ်နှင့် ချိတ်ဆက် ထားသော အဓိက စီးပွားဖြစ်ကုန်စည်သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်း ဖြစ်လာ သည် နှင့်တပြိုင်နက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးစရိတ်များ လျှော့ချရန်၊ ပေးပို့ချိန်ကို တိုတိုနှင့် ပိုမိုယုံကြည်စိတ်ချရသော ပို့ကုန်ဈေးကွက် များသို့ ဝင်ရောက်ခွင့်ရရှိစေမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံစုံကုမ္ပဏီများအတွက် ကုန်ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရွေးချယ်မှုအပေါ် လွှမ်းမိုးနိုင်သည့် အဓိကအချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

အမေရိကန်ကုမ္ပဏီကြီးက “ထောက်ပံ့ပို့ဆောင်ရေးဆိုင်ရာ အားသာချက် များအနေဖြင့် မဲခေါင်မြစ်အနီး အထူးစီးပွားရေးဇုန် တည်ဆောက်ရန် စိတ်ဝင်စား သည့် အဓိကအကြောင်းအရင်းဖြစ်သည်” ဟု Sokkung မှ ပြောကြားခဲ့ပြီး အခြေခံ အဆောက်အအုံများသည် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများကို ဆွဲဆောင်ထိန်းသိမ်း ထားရန် မရှိမဖြစ်လိုအပ်ကြောင်း သတိပြုမိပါသည်။

MISTI အတွင်းရေးမှူးက အဆိုပါစီမံကိန်းသည် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီးဆင်းမှုများအတွက် အထောက်အကူဖြစ်စေမည့် အကောင်းမြင်မှုကို ဖော်ပြခဲ့ပြီး Ford Cambodia နှင့် Coca-Cola Cambodia ကဲ့သို့သော ကုမ္ပဏီများ သည် အောင်မြင်စွာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားပြီး အမေရိကန်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့် နိုင်ငံတော်၏ ယုံကြည်စိတ်ချရမှုကို အားဖြည့်ပေးထားကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

အဆိုပြုထားသည့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၏ အတိုင်းအတာနှင့် ကမ္ဘာ့ဈေးကွက်

များသို့ ခိုင်မာသော အချက်ပြမှုတစ်ခု ပေးပို့နိုင်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ယုံကြည်မှုကို မြှင့်တင်ကာ ကမ္ဘောဒီးယားအား လာမည့်နှစ်များတွင် စက်မှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုအတွက် ပိုမိုဆွဲဆောင်မှုရှိသော ကုန်ကျစရိတ် အပြိုင်အဆိုင် ဦးတည်ရာတစ်ခုအဖြစ် ရပ်တည်နိုင်သည်ဟု သုံးသပ်ခဲ့ပါသည်။

Khmer Times သို့ပြောရာတွင် MISTI အတွင်းရေးမှူးသည် အမေရိကန်ကုမ္ပဏီမှ နည်းပညာ အဖွဲ့အနေဖြင့် ပြီးခဲ့သည့်နှစ်တွင် ကမ္ဘောဒီးယားသို့ ဆိုက်အများအပြား လာရောက်လည်ပတ်ခဲ့ကြောင်း မှတ်သားခဲ့ပါသည်။

Sokkung က ယခုနှစ်တွင် စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့သည် ကမ္ဘောဒီးယားသို့ နှစ်ကြိမ်သွားရောက်၍ စီမံကိန်း နေရာကိုလည်း လေ့လာခဲ့ပြီး အကြီးတန်း အစိုးရအရာရှိများနှင့် ဆွေးနွေးခဲ့ပါကြောင်း၊ စီမံကိန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အဆင်ပြေမည်ဆိုပါက အသင်းအနေဖြင့် ယခုနှစ်မကုန်ခင်တွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံရန် မျှော်လင့်ပါကြောင်း ဆက်လက်ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

Source: <https://www.khmertimeskh.com/501737072/us-firm-to-build-297-million-sez-along-mekong-river/>

ဒေါ်စုမြတ်မိုး

ဦးစီးအရာရှိ

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမြှင့်တင်ရေးဌာနခွဲ

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ၊ Ha Tinh ပြည်နယ်သည် ၇ လအတွင်း ဒေါ်လာ ၇၆၀ သန်းနီးပါး တန်ဖိုးရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ဆွဲဆောင်နိုင်ခဲ့

ဗီယက်နမ်နိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း ဒေသရှိ Ha Tinh ပြည်နယ်သည် ၂၀၂၅ ခုနှစ် ပထမ ၇ လ အတွင်း အမေရိကန် ဒေါ်လာ သန်း ၇၆၀ (ဗီယက်နမ်ဒေါ် ၂၀ ထရီလီယံ) နီးပါး တန်ဖိုးရှိသော ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ရရှိခဲ့ကြောင်း ပြည်နယ်ပြည်သူ့ကော်မတီက သတင်း ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။

ဇန်နဝါရီလမှ ဇူလိုင်လအတွင်း ပြည်နယ်အာဏာပိုင်များသည် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၇၄၆ သန်း (ဗီယက်နမ်ဒေါ် ၁၉.၆၃ ထရီလီယံ) ကျော်တန်ဖိုးရှိ ဒေသတွင်း ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစီမံကိန်း ၂၄ ခု အတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု မူဝါဒများကို

အတည်ပြုခြင်း နှင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်း ၃ ခု အတွက် လိုင်စင်များ ထုတ်ပေးခဲ့ပြီး မှတ်ပုံတင်ထားသော စုစုပေါင်း မတည်ရင်းနှီးငွေ ပမာဏမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၄.၄ သန်းရှိကြောင်း သိရှိရသည်။

ဤအချက်များကြောင့် Ha Tinh ပြည်နယ်ရှိ စုစုပေါင်းစီမံကိန်း အရေအတွက်မှာ ၁,၅၅၃ ခု ရှိလာပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုစုစုပေါင်းတန်ဖိုး အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၀.၉ ဘီလီယံ (ဗီယက်နမ်ဒေါ် ၅၅၀ ထရီလျံ) အထိ ရှိလာပြီဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။ ယင်းတို့အနက် နိုင်ငံခြားတိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု စီမံကိန်း (FDI) ၇၃ ခု ပါဝင်ပြီး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတန်ဖိုးမှာ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၁၆ ဒသမ ၁ ဘီလီယံ ကျော်ရှိကြောင်း သိရှိရသည်။

Source: <https://en.vneconomy.vn/ha-tinh-attracts-nearly-760-mln-in-investment-in-7m.htm>

ဦးအောင်ကိုကို

ဦးစီးအရာရှိ

မကွေးတိုင်းဒေသကြီးညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့် ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန

**စင်ကာပူနိုင်ငံနှင့် ယူကေနိုင်ငံတို့အကြား စွမ်းအင်ကူးပြောင်းမှုနှင့် အရှေ့တောင်
အာရှ၌ ရေရှည်တည်တံ့သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုတို့တွင်
ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်**

သန့်ရှင်းသောစွမ်းအင်အဖြစ် အသွင်ကူးပြောင်းရေးနှင့် အရှေ့တောင်အာရှ တွင် ရေရှည်တည်တံ့သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံကဏ္ဍ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး တို့အတွက် စင်ကာပူနိုင်ငံနှင့် ယူကေနိုင်ငံတို့အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း ၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်နေ့က သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။

ယူကေနိုင်ငံ၏ Secretary of State for Foreign, Commonwealth and Development Affairs ဖြစ်သူ David Lammy ၏ စင်ကာပူနိုင်ငံခရီးစဉ်တွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ Financing Asia's Transition Partnership (FAST-P) အစီအစဉ်သို့ ပေါင်သန်း ၇၀ အထိ ထည့်ဝင်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာခဲ့ပါသည်။ ယူကေနိုင်ငံ၏ ထောက်ပံ့မှုကို ဗြိတိသျှအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (British International Investment-

BII) မှတစ်ဆင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု၊ ကာဗွန်လျော့နည်း စွမ်းအင်စီမံကိန်းများ၊ တီထွင်ဆန်းသစ်မှုရှိသည့် စီးပွားရေးပုံစံများ၊ စွမ်းအင်ရရှိမှု လုံလောက်ရေးနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ ခံနိုင်ရည်ရှိရေးတို့အတွက် ပေးအပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုအစီအစဉ်သည် ယူကေ - စင်ကာပူ မဟာဗျူဟာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတွင် အဓိကခြေလှမ်းဖြစ်ပြီး နှစ်နိုင်ငံ၏ ကတိကဝတ်ဖြစ်သည့် အာရှဒေသ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို အထောက်အကူပြုသည့် စွမ်းအင်ကူးပြောင်းရေးနှင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရေးကို ကူညီ ထောက်ပံ့ရန်အတွက်ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်နိုင်ငံသည် ဒေသတွင်း၌ ရေရှည်တည်တံ့သည့် အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အရှိန်အဟုန်မြှင့်တင်ရန်အတွက် အတူတကွ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး ကူညီထောက်ပံ့မှုများ၌ စီမံကိန်းများ၏ ကနဦးအဆင့်တွင် ပူးတွဲနည်းပညာအကူအညီများပေးခြင်း၊ ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အားပေးခြင်း၊ နိုင်ငံများအတွက် ပိုမိုသန့်ရှင်းသည့် စွမ်းအင်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းရေး လက်တွေ့ကျသည့် ဖြေရှင်းချက်များပေးခြင်းစသည်တို့ပါဝင်ပါသည်။ FAST-P အစီအစဉ်တွင် ပါဝင် ခြင်းဖြင့် စင်ကာပူနိုင်ငံနှင့် အခြားနိုင်ငံတကာမှ မိတ်ဖက်များနှင့်အတူ ယူကေနိုင်ငံသည် အဓိကအရင်းအနှီးနှင့် အခြေခံအဆောက်အအုံဆိုင်ရာ ငွေကြေး လိုအပ်ချက်များအတွက် အကူအညီ ပေးလျက်ရှိပါသည်။

စင်ကာပူဒုတိယဝန်ကြီးချုပ် Gan Kim Yong က “FAST-P အစီအစဉ်တွင် ယူကေနိုင်ငံက ပါဝင်လာမှုကို ကြိုဆိုကြောင်း၊ FAST-P အစီအစဉ်သည် စိတ်သဘောထားတူညီသည့် အစိုးရ၊ ပုဂ္ဂလိကနှင့် ပရဟိတမိတ်ဖက်များကို စုစည်းထားသည့် ကွန်ရက်တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း၊ အဓိက မိတ်ဖက်များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း” ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ David Lammy က “၂၀၂၅ခုနှစ်သည် ယူကေနိုင်ငံနှင့် စင်ကာပူနိုင်ငံ သံတမန် ဆက်ဆံရေးနှစ် ၆၀ ပြည့်နှစ်ဖြစ်ကြောင်း၊ အာဆီယံသည် လျင်မြန်စွာ တိုးတက်နေသည့် စီးပွားရေး အင်အားစုတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိတို့အနေဖြင့် အာဆီယံမိတ်ဖက်နိုင်ငံများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ ပြုလုပ်ရန်လိုကြောင်း” ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ BII ၏ မန်နေဂျင်းဒါရိုက်တာ Srinu Nagarajan က “ယူကေ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဘဏ္ဍာရေး အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့် အရှေ့တောင်အာရှ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ကို အထောက်အကူပြုသည့် စွမ်းအင်သို့အသွင်ကူးပြောင်းရေးကို ထောက်ပံ့ကူညီရန်အတွက် လမ်းညွှန်ချက်ရရှိထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ FAST-P တွင် စင်ကာပူ ငွေကြေးအာဏာပိုင် အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို ဆက်လက်၍ ပိုမိုပြုလုပ်မည်

ဖြစ်ကြောင်း၊ ရာသီဥတုဆိုင်ရာ စီမံကိန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အရှိန်မြှင့်တင် ဆောင်ရွက်ရန်နှင့် ဒေသတွင်း၌ ပုဂ္ဂလိက အရင်းအနှီး စုစည်းရန်အစီအစဉ်တွင် အရေးကြီးသည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြစ်ကြောင်း” ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

Source: [Monetary Authority of Singapore](#)

ဒေါ်သွယ်သွယ်ဆုတင်

လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး

မူဝါဒနှင့်ဥပဒေဌာနခွဲ

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန

Big Data နှင့် အသုံးချနိုင်မည့် နည်းလမ်းများ

စက်မှုပြောင်းလဲရေး ၄.၀ (Industry 4.0) တွင် ဉာဏ်ရည်တု (Artificial Intelligence) ၊ အင်တာနက်ပစ္စည်းများ (Internet of Things- IOT)၊ Cloud Computing ၊ Big Data နှင့် Robotics ကဲ့သို့သော နည်းပညာအသစ်များကို ဖန်တီး နိုင်ခဲ့ခြင်းနှင့်အတူ ၂၁ ရာစု နည်းပညာ ခေတ်တွင် “Big Data” ဟူသော ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်းကို နေရာအနှံ့အပြားတွင် တွင်ကျယ်စွာ အသုံးပြုလာကြပါသည်။

Big Data နှင့် ၎င်း၏ အသုံးဝင်ပုံနယ်ပယ်များ

Big Data ဆိုသည်မှာ ပမာဏများပြား၍ ကြီးမားလွန်း၊ ရှုပ်ထွေးလွန်း သော အချက်အလက်အစုအဝေးများကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်ပြီး ဤအချက်အလက် များသည် သမားရိုးကျ Data Processing Software များဖြင့် ကိုင်တွယ်နိုင်သည့် ပမာဏထက်များစွာ ကျော်လွန်နေတတ် ပြီး ၎င်းအချက်အလက်များကို စီမံခန့်ခွဲရန်၊ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာရန်၊ အကျိုးရှိထိရောက်စွာ အသုံးပြု နိုင်ရန်အတွက် နည်းပညာ အသစ်များနှင့် ချဉ်းကပ်မှုပုံစံအသစ်များကို တီထွင်ဖန်တီးရန် မောင်းနှင်အား တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

Big Data သည် ပညာရေး၊ သုတေသနစသည့် နယ်ပယ်များတွင်သာမက စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေး အစရှိသည့် နယ်ပယ်အားလုံးတွင် အသုံးဝင် လျက်ရှိပြီး နေ့စဉ်ဘဝလုပ်ငန်း ဆောင်တာအားလုံးတွင် မသိမသာ ပါဝင်ပတ်သက် လျက်ရှိလာခြင်းနှင့်အတူ စီးပွားရေးနယ်ပယ်တွင် ဈေးကွက်အနေအထားကို ပိုမို နက်ရှိုင်းစွာ နားလည်ရန်၊ ဖောက်သည်များနှင့် ပိုမိုကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံရေး တည်ဆောက်ရန် အသုံးပြုလျက်ရှိယုံသာမက လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှုများကို ပိုမို

ထိရောက်စေရန်အတွက် ဈေးကွက်ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း (Market Analysis) ကဲ့သို့သော လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အသုံးပြုလျက်ရှိပါသည်။ ကျန်းမာရေးနယ်ပယ်တွင်လည်း အချက်အလက်များမှတစ်ဆင့် ရောဂါများကို ပိုမိုနားလည်ရန်၊ ကုသရန်နှင့် ကာကွယ်ရန်အတွက် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက်ရှိပြီး Big Data ကို အသုံးပြု၍ ရောဂါဖြစ်ပွားမှုနှုန်း၊ ပျံ့နှံ့မှုပုံစံနှင့် ရောဂါဖြစ်စေသော အကြောင်းရင်းများကို လေ့လာခြင်းဖြင့် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုပုံစံများကို ထဲထဲဝင်ဝင် သိရှိနားလည်နိုင်ပြီး ထိရောက်သော ကာကွယ်ရေးနှင့် ကုသရေးနည်းလမ်းများ ရှာဖွေဖော်ထုတ်ရာတွင် အထောက်အကူပြုလျက်ရှိပါသည်။

စက်မှုလုပ်ငန်းများတွင် Big Data သည် ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်အောင် လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ ကုန်ကျစရိတ်များ လျှော့ချခြင်းနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ခြင်းတို့အတွက် အရေးပါလာပြီး စက်ပစ္စည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် ကြိုတင်ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းနိုင်ပါသည်။ ယင်းသို့ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် စက်ရုံများရှိ စက်ပစ္စည်းများမှ Sensor Data များကို အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ စုဆောင်းကာ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်းကြောင့် စက်ပစ္စည်းများ ပျက်စီးနိုင်ခြေကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်ပြီး ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုများကို ကြိုတင်စီစဉ်ဆောင်ရွက်နိုင်ကာ စက်ရပ်နားချိန်ကို လျှော့ချပြီး ထုတ်လုပ်မှု စွမ်းအားကို မြှင့်တင်လာစေနိုင်ပါသည်။

လူမှုကွန်ရက်များတွင် Big Data သည် အသုံးပြုသူများ၏ အပြုအမူနှင့် သတင်းအချက်အလက် ပျံ့နှံ့မှုကိုနားလည်ရန် အဓိကကျသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လျက်ရှိပြီး အသုံးပြုသူများအတွက် ပိုမိုအကျိုးရှိသော အတွေ့အကြုံကို ဖန်တီးပေးနိုင်သလို စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက်လည်း ကြော်ငြာထိရောက်မှုကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် လူမှုကွန်ရက်များပေါ်တွင် ပျံ့နှံ့နေသော သတင်းမှားများ၊ သတင်းတုများကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့် ၎င်းတို့၏ ပျံ့နှံ့မှုကို ထိန်းချုပ်နိုင်ရန်အတွက်လည်း Big Data Analytics ကို အသုံးပြုလျက်ရှိပြီး သတင်းအချက်အလက်အမှန်များရရှိရေးကို အထောက်အကူပြုလျက်ရှိပါသည်။

အစိုးရ၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများတွင်လည်း Big Data သည် ပိုမိုကောင်းမွန်သော မူဝါဒများ ချမှတ်နိုင်ရန်၊ ထိရောက်သော ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးနိုင်ရန်နှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေးကို မြှင့်တင်နိုင်ရန်အတွက် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ

ပါဝင်လာပါသည်။

Big Data ၏ အနာဂတ်

Big Data သည် ဆက်လက်တိုးတက်ပြောင်းလဲနေသည့် နည်းပညာ တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး အနာဂတ်တွင်လည်း နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် ပိုမိုအရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ အနာဂတ်တွင် Artificial Intelligence (AI) နှင့် Machine Learning (ML) တို့၏ ပေါင်းစပ်မှုအတွက် Big Data သည် AI ML Model များကို လေ့ကျင့်ရန်အတွက် လိုအပ်သော Data များ ပံ့ပိုးပေးပြီး AI ML တို့သည် Big Data မှ အဖိုးတန်သော Insight များ ထုတ်ယူရာတွင် အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ နောင်တွင် AI ML တို့သည် Big Data Analysis လုပ်ငန်းစဉ်များကို ပိုမို၍ အလိုအလျောက် ပြုလုပ်ပေးနိုင်မည်ဟု ခန့်မှန်းထားကြပါသည်။

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုဖြင့်တင်ရေးနှင့် Big Data

Big Data သည် ဒစ်ဂျစ်တယ် ခေတ်တွင် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန်အတွက် အရေးပါဆုံး မဟာဗျူဟာ တစ်ခုဖြစ်လာသည် နှင့်အညီ Big Data Analysis မှတဆင့် နိုင်ငံခြားရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု (FDI) ကို တိုးမြှင့်ရေးနှင့် ပြည်တွင်း စီးပွားရေးတိုးတက်မှုကို အားဖြည့်သွားရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် Big Data ထိရောက်ကောင်းမွန်စွာ အသုံးပြုနိုင်ခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတကာရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ယခင်အခြေအနေများကို အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ သိမြင်နိုင်ခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများအား ပစ်မှတ်ထား၍ ဆွဲဆောင်နိုင်ခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူအကြံပြုချက်များကို အချက်အလက် အခြေခံ၍ ပိုမိုကောင်းမွန်သောပြုပြင်မှုများအဖြစ် အသုံးပြုနိုင်ခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ၏ ဆောင်ရွက်မှုများကို ကြိုတင်ခန့်မှန်းနိုင်ခြင်း၊ ကဏ္ဍအလိုက် ခွဲခြမ်း စိတ်ဖြာခြင်း၊ ဦးစားပေးကဏ္ဍများတွင် အချက်အလက်များ သုံးသပ်ခြင်း၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသူများ ရှာဖွေရေး၊ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ပြုလုပ်နိုင်မည့် တည်နေရာများကို အချက်အလက်များ ပေါ် အခြေခံ၍ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းနှင့် Surveys၊ Media Comments၊ Feedbacks များမှ အချက်အလက်များကို သုံးသပ်ပြီး မူဝါဒပြန်လည်သုံးသပ်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ခြင်းများတွင် အသုံးဝင်လာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

Big Data သည် ၂၁ ရာစု၏ အဖိုးတန်ဆုံး သယံဇာတများထဲမှ တစ်ခုဖြစ်ပြီး နည်းပညာလောကတွင် အရေးပါသော အခန်းကဏ္ဍမှ ပါဝင်နေကာ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ သိပ္ပံပညာရပ် နယ်ပယ်အသီးသီးတွင် တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်သော အလားအလာ ကောင်းများစွာရှိသော်လည်း ၎င်း၏ စိန်ခေါ်မှုများကိုလည်း ကျော်လွှားနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ Big Data ကို တာဝန်ယူ

မှုရှိရှိ၊ ကျင့်ဝတ်နှင့်အညီ လုံခြုံစိတ်ချရစွာ အသုံးပြုနိုင်ခြင်းဖြင့် လူသားတို့၏ ဘဝများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေမည့် အနာဂတ်ကို ဖန်တီးနိုင်မည် ဖြစ်ပြီး Big Data နည်းပညာများ စဉ်ဆက်မပြတ် တိုးတက်ပြောင်းလဲနေမှုနှင့်အတူ ၎င်း၏ အသုံးပြု နယ်ပယ်များလည်း ပိုမိုကျယ်ပြန့်လာသည်နှင့်အညီ အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက် သွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။

Source: <https://cloud.google.com/learn/what-is-big-data>

ဒေါ်ခင်ငြိမ်းငြိမ်းဝင်းစံ

လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး

စီမံကိန်းနှင့်စာရင်းအင်းဌာနခွဲ

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန

နယ်စပ်ပဋိပက္ခကြောင့် ကုန်သွယ်မှုကို ထိခိုက်နိုင် သည်ဟု ဂျပန်နိုင်ငံ သံအမတ်က သတိပေး

ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတို့အကြား နှစ်နိုင်ငံနယ်နိမိတ် အငြင်းပွားမှုသည် ဂျပန်နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးနှင့် ဒေသတွင်းကုန်သွယ်မှုကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေသည်ဟု ထိုင်းနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဂျပန်နိုင်ငံ သံအမတ်ကြီး Otaka Masato က၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ယမန်နေ့က ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်မြို့ရှိ ဂျပန်သံရုံး၌ ကျင်းပသည့် “နိုင်ငံတကာ အခြေအနေနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံ၏ သံတမန်ရေးရာမျှော်မှန်းချက်” ဆိုင်ရာ ရှင်းလင်းပွဲ၌ မစ္စတာ Masato က ထိုင်း-ကမ္ဘောဒီးယား နယ်စပ်တလျှောက် အခြေအနေများကို ပြောကြားခဲ့သည်။ နှစ်နိုင်ငံ တင်းမာမှုများကြောင့် နှစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ဂျပန်နိုင်ငံစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို အနှောင့်အယှက်ဖြစ်စေကြောင်းနှင့် စိုးရိမ်ရကြောင်း ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့ပြီး အမြန်ဖြေရှင်းရန် တိုက်တွန်းခဲ့ပါကြောင်း၊ ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံတို့သည် အာဆီယံ၏ အကြီးမားဆုံး အားသာ ချက်တစ်ခုဖြစ်သည့် ဆက်သွယ်ချိတ်ဆက်မှု ဖြစ်သည်ဟု ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘောဒီးယား နိုင်ငံတို့၌ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံထားသော ဂျပန်နိုင်ငံစီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များသည် လက်ရှိပဋိပက္ခများကြောင့် ဂျပန်နိုင်ငံ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအား အဟန့်အတားဖြစ်စေပြီး ဂျပန်ကုမ္ပဏီများကို ထိရောက်စွာလည်ပတ်ရန်အတွက် အခက်အခဲများရှိနေခဲ့ပါသည်။ ပဋိပက္ခ

များကြောင့် ဂျပန်ကုမ္ပဏီများကို ထိခိုက်စေရုံသာမက ဒေသတွင်း စီးပွားရေး တည်ငြိမ်မှုကိုပါ ထိခိုက်စေကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပါသည်။

ဂျပန်ကုမ္ပဏီများ မည်မျှထိခိုက်ခဲ့ကြောင်း မေးမြန်းသောအခါ မစ္စတာ Masato က ဂျပန်သံရုံးသည် မြေပြင်ရှိ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်သော်လည်း ပဋိပက္ခများကြောင့် ဂျပန်ကုမ္ပဏီ ၁၀ ခုခန့်သည် တိုက်ရိုက်သက်ရောက်မှုများ ကြုံတွေ့နေရပြီ ဟုပြောကြားခဲ့ပါသည်။

"ဂျပန်မော်တော်ကား ထုတ်လုပ်သူများသည် ဒေသတွင်းကုမ္ပဏီမှ အစိတ်အပိုင်းများကို ရယူထုတ်လုပ်ပြီး နယ်စပ်ပဋိပက္ခများကြောင့် ထုတ်လုပ်မှု ရပ်တန့်ပါက ကုန်ထုတ်လုပ်မှုကဏ္ဍ တစ်ခုလုံးကိုလည်း လှုပ်ခတ်လာနိုင်ပါသည်။ ကားထုတ်လုပ်မှု၏ အဓိကကျသော အစိတ်အပိုင်း ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းများတွင် ကြီးမားသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများရှိလာပါက ဂျပန်ကုမ္ပဏီများက နိုင်ငံနှစ်ခု လုံးတွင် လုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ရန် မျှော်လင့်ထားကြပြီး ယခုအခါတွင် ခေတ္တဆိုင်းငံ့ ထားပါသည်။"

ထိုင်းနိုင်ငံနှင့် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံ တို့မှ သဘောထားကွဲလွဲနေသော အကြောင်းအရာများကို ဂျပန်နိုင်ငံ အနေဖြင့် မည်သို့သဘောထားသည် ကို Mr Masato အား မေးမြန်းရာ တွင် ပဋိပက္ခဇန်သို့ သွားရောက် လည်ပတ်ခဲ့ရာတွင် လူသားချင်း

စာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ ဆုံးရှုံးမှုများရှိသည်ကို ငြင်းဆို၍မရကြောင်း အလေး ထားပြောကြားခဲ့သည်။

Mr Masato နှင့် ကမ္ဘောဒီးယားနိုင်ငံဆိုင်ရာ ဂျပန်သံအမတ်ကြီးတို့က "နှစ်နိုင်ငံ ပြည်သူများ ဒုက္ခရောက်နေကြောင်းနှင့် ပဋိပက္ခများရပ်တန့် သွားမည် ဟု မျှော်လင့်ပါကြောင်း" ရှင်းလင်းပြောကြားခဲ့ပါ သည်။

ဂျပန်နိုင်ငံအနေဖြင့် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကို ထောက်ခံပြီး နှစ်နိုင်ငံ တင်းမာမှုများ လျော့နည်းလာစေရေးအတွက် အကူအညီပေးရန်နှင့် ထိခိုက် နစ်နာသူများ၏ အခက်အခဲများကို ဖြေလျှော့ပေးရန် အဆင်သင့်ရှိနေပါသည်။

မစ္စတာ Masato က ရွှေ့ပြောင်းဒုက္ခသည်များထံသို့ မေးမြန်းခဲ့ရာ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် ထောက်ပံ့ရေးကိစ္စများမဟုတ်ဘဲ၊ မိမိတို့၏နေရပ်အိမ်သို့

ပြန်ချင်သည်ဟု ပြောဆိုနေကြကြောင်း ကြားသိရပါသည်။ နေရပ်သို့ ပြန်ရောက်ဖို့ အတွက် လူတိုင်းလိုချင်သော အရာဖြစ်ပါသည်။ လူတိုင်းဟာ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် ထိုက်တန်ပြီး ပုံမှန်အခြေအနေ ပြန်လည်နေထိုင်ခွင့်ရရန်အတွက် အခိုင်အမာ ယုံကြည်နေကြကြောင်းအား ပြန်လည်သုံးသပ်၍ နိဂုံးချုပ်ပြောကြားခဲ့သည်။

Source - <https://www.bangkokpost.com/thailand/general/3083181/japans-ambassador-warns-border-conflict-hurts-trade>

ဦးပြည့်စုံသူ

ဦးစီးအရာရှိ

မွန်ပြည်နယ်ညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး

ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုနှင့်ကုမ္ပဏီများညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန

ရင်းနှီး/ စီးပွား ပြည့်စုံမ်းအား

ရင်းနှီး/ စီးပွားဝန်ကြီးဌာန၊
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရုံး၊ e-Government ဌာနခွဲမှ
၂၀၂၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့တွင်
စတင်ထုတ်ဝေသည်။

www.mifer.gov.mm